

sb0045 a bányászakszervezet kv ülés
 sb0046 tükör 1.rész
 sb0047 tükör 2.rész
 sb0048 tükör 3.rész
 sb0049 tükör 4.rész
 sb0050 trauner sándor kiállítás
 sb0051 nagy lászló emlékbizottság
 sb0052 rokkantak klubja
 sb0053 bravuros koncert
 sb0054 társadalmi tanácsadó
 sb0055 időjárásjelentés
 sb0056 sajtófotó 81,
 sb0057 a szerkesztőségek figyelmébe
 sb0058 közlekedés a hóban
 sb0059 tartalomjegyzék 1.rész
 sb0060 tartalomjegyzék 2.rész /mti/

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános

szerkesztették: halasi györgy
 izsák erika

- v é g e -

21.32 171281 0847

—•—

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

 budapest, 1981. december 18. bel. p é n t e k

sb0001 4 150 mtib1001

előjegyzéses vásárlások /1.rész/ 1981. december 18. - a vállalatok és a közönség számára egyaránt előnyösnek bizonyult az előjegyzéses vásárlás, amelynek lényege, hogy az ipar és a kereskedelem nem kényszerül nagy raktárkészletek tárolására, annál is inkább, mert a szűkös raktárkapacitás ezt nem is teszi lehetővé. másrészt egyes tartós fogyasztási cikkek kereslete meghaladja a kínálatot, s a vásárlói igényeket nem tudják azonnal kielégíteni. az előjegyzéses vásárlási módszerrel - ha nem is azonnal - minden vásárló hozzájut a kívánt termékhez, s az előleg befizetésekor az átvétel várható időpontjáról is tájékoztatást kap. főként butorok, hűtőtechnikai berendezések, háztartási gépek, kerékpárok kaphatók jelenleg előjegyzésre, s az érintett kereskedelmi vállalatok ezt a bevált módszert a jövőben is fenn kívánják tartani.

a butorért 18 budapesti, valamint 5 vidéki áruházában és üzletében a teljes butorválaszték csaknem felét - a 2.6 milliárd forint értékű évi forgalom több mint 30 százalékát - minta után, előjegyzésre árusítják. a 20-30 százalékos előleg befizetése után legfeljebb 4 hónap a várakozási idő, s a vásárló ezt figyelembevéve határozhatja meg az előjegyzés időpontját. főként hazai termékek kaphatók előjegyzésre, de vásárolható például jugoszláv elemes konyhabutor is ilyen módon.

valamennyi butorüzletben kizárólag előjegyzésre kaphatók többek között a garzon és réka elemes butorok, de ennek már - nemcsak az ésszerű ütemezés, hanem a szűk gyártási kapacitás és a jóval nagyobb kereslet az oka. hasonló a helyzet a butorért és a termelők közös

60.008/x

üzemeltetésű boltjaiban, ahol elvileg a zala és kanizsa butorgyárok, valamint a butoripari egyesülés tiz gyárának valamennyi terméke előjegyezhető, a korlátozott gyártó kapacitás miatt azonban nem valósítható meg a teljes választék előjegyzése.

jövő évtől bővül a butorválaszték az üzletekben, ez azonban azt jelenti, hogy egyes típusokat a jelenleginél kisebb mennyiségben gyártanak, s ezzel várhatóan nő majd a csak előjegyzésre vásárolható termékek köre is.

/folyt./

i/mg/tr/sl/zsu ie
00.50 181281 2095

-. -

sb0002 4 150 mtib1002

előjegyzéses vásárlások /2. rész/

a keravill-nál ugyancsak bevált az előjegyzéses módszer, noha itt az utóbbi időben csökkent azoknak az árucikkeknek a száma, amelyek kizárólag ebben a formában vásárolhatók. a 3 milliárd forintos évi forgalom mintegy fele tartós fogyasztási cikk, s ezek közül csak azokat árusítják előjegyzésre, amelyek pillanatnyilag nincsenek az üzletekben, illetve a raktárakban. jelenleg mindössze 7 h iradástechnikai berendezés - például a szovjet signal rádió, a videoton aida rádió, az infracolor videoton színes tv, - 9 háztartási gép, - például ndk mosóautomata, szovjet hűtőszekrény, - és néhány csepel kerékpártípus szerepel az előjegyzésre vásárolható cikkek listáján. a 30 százalékos előleg befizetése után a várakozási idő legfeljebb 3 hónap, de előfordul, hogy a vevő már néhány nap múlva értesítést kap az áru megérkezéséről. /mti/

i/mg/tr/sl/zsu ie
00.52 181281 0898

-. -

sb0003 4 150 mtib1003

homok helyett műanyag

1981. december 18. - új termékkel bővíti szigetelő műanyagtermékeinek választékát a fűzfői nitrokémia. kikísérletezték a termo-pucc műanyag vakolatot, amelyben a homokot a könnyű és jól szigetelő polisztirol helyettesíti. ez a már színező anyagokat is tartalmazza. így a felfestése szükségtelen. főleg a lakóházak külső burkolására javasolják, különösen a salakbetonból épültek szigetelésére alkalmas. az újdonságot már több építőipari vállalatnál használják. /mti/

bév/mné/az/zsu ie
00.52 181281 0523

-. -

sb0004 4 150 mtib1004

magyar járművek a közel-keletre

1981. december 18. - több éves előkészítő munka eredményeként nagy jelentőségű szerződést írt alá a mogürt külkereskedelmi vállalat sziriai partnerével, az aftomachine céggel. a megállapodás értéke több mint 33 millió dollár.

a szerződés értelmében közel 500 rába billenős teherautót, 140 csepel tehergépkocsit és 100 ikarus-autóbuszt szállít jövőre a magyar külkereskedelem a közel-keleti országba. ezenkívül a mogürt szervizberendezéseket is exportált majd, és a magyar járművek zavartalan üzemeltetését, a sziriai szakemberek kiképzésével is elősegíti.

a mostani szerződéssel megteremtődött a két ország járműipara közötti hosszú távu együttműködés alapja, mivel jövőre első ízben jelennek meg a magyar járművek a szir utakon. /mti/

sz/gk/sl/zsu ie
00.53 181281 0812

-. -

sb0005 4 150 mtib1005

skót angolnák a hortobágyon

1981. december 18. - kamionra szerelt tartályokban 400 ezer növendék angolna - hat grammos, ceruzavékony kishal - érkezett a hortobágyi állami gazdaságba, az angolnatenyésztésre és értékesítésre a terimpex közvetítésével a british petrol nutrition céggel kötöttek megállapodást a hortobágyiak, a pusztai peremén álló, esztendőnk óta használaton kívüli tukai kendergyár nagy áztatási medencéit alakították át angolnanevelőkké, a több mint hatezer négyzetméter vízfelületű peremes medencékbe, az egykori áztatókba speciális szűrőkön keresztül jut két régi termálkút melegvize, s két hidegvizes kuté, a kétféle víz keverésével megfelelő hőmérsékletű vízben nevelkednek a skóciából ide származott angolnák, amelyek 13-15 hónap múlva kerülhetnek piacra a hortobágyról. /mti/

szü/éva/az/zsu ie
00.54 181281 0827

-.-

sb0006 4 130 mtib1006

pályakezdők támogatása

1981. december 18. - a sokesztendősi hagyományokhoz híven ez évben is odaitélték a szabócs-szatmár megyei tanács alapítványát, amellyel a keleti országrészben pályájukat most kezdő fiatal értelmiségiek letelepedését segítik, a tanács végrehajtó bizottsága az egyenként tízezer forint értékű támogatás elbírálásakor figyelembe vette a pályázók szociális helyzetét, valamint azt, hogy a fiatalok egyetemi és főiskolai tanulmányaik idején miként vették ki részüket a közösségi munkából, ennek alapján 12 ifjú szakember anyagi támogatását szavazták meg: négy orvosnak, két pszichológusnak, két gyógyszerésznek, egy fizikusnak, egy jogásznak, egy hidrobiológusnak, és egy üzemmérnöknek adományoztak tízezer forintot az alapítványból. /mti/

kal/umné/az/zsu ie
00.54 181281 0792

-.-

sb0007 4 160 mtib1007

bálint sándor hagyatéka

1981. december 18. - a szegedi móra ferenc muzeumba került bálint sándornak, a néprajztudomány tavaly elhunyt nemzetközi tekintélyű professzorának, a szegedi és a szegedkörnyéki népiélet jeles kutatójának teljes hagyatéka, a gazdag anyag több mint ötezer darabból áll. a jeles tudós könyvei, kéziratai, levelezése, szakrális néprajzi gyűjteménye, butorai gyarapítják többek között a muzeum anyagát.

a hagyatéka mint raktári gyűjtemény máris a kutatók rendelkezésére áll. a későbbiekben az anyag legszebb, legértékesebb darabjainak felhasználásával bálint sándor emlékszobát rendeznek be a szegedi muzeumban. /mti/

dén/d/az/zsu ie
00.55 181281 0674

-.-

sb0008 4 160 mtib1008

várbarátkör zrinyi-muzeuma

1981. december 18. - a szigetvári várbaráti kör a zrinyiekkel kapcsolatos dokumentumok mellett évek óta kutatja, gyűjti a különféle képzőművészeti alkotásokat is. a kör házi muzeumának egyik legérdekesebb darabja a költő zrinyi miklást ábrázoló ovális alakú bronzplakett, amelyet a csepeli munkások készítettek 1939-ben, a második világháború kitörése után. a hazáját tollal és karddal védelmező zrinyi emlékének felidézése félreérthetetlen utalás volt a Magyarországot is fenyegető háborús veszélyre, a hadvezér zrinyi miklós és a költő zrinyi miklós arcvonásait őrzik azok a xviii. századi olajfestmények is, amelyek korabeli metszetek alapján készültek, a várbaráti kör éremgyűjteményt hozott létre, szép darabja az a horvát emlékérem, amelyet zrinyi miklós arcképe díszít, s zágrábban adták ki 1866-ban, szigetvár hősi védelmének 300. évfordulóján. a kör mintegy nyolcvan színes diaképen szerte az országban megörökítette a zrinyieket és szigetvárt ábrázoló képzőművészeti alkotásokat. /mti/

igó/bné/az/zsu ie
00.56 181281 1057

-.-

sb0009 4 160 mtib1009

nemzetiségi oktatás

1981. december 18. - a nemzetiségi gyerekek háromnegyed része tanulja már az anyanyelvét baranyában - tovább javultak az oktatás személyi és tárgyi feltételei.

Legnagyobb nemzetiségi megyénkben baranyában, újabb általános iskolák kapcsolódtak be az anyanyelvi oktatásba. a megyei tanács hosszútávú nemzetiségpolitikai programjának megfelelően erőteljesen bővült a nemzetiségi óvodahálózat, s ennek eredményeként évről-évre több német és szerb-horvát anyanyelvű gyerek kerül nemzetiségi iskolába; a mostani tanévben ötszázhetvennel gyarapodott a számuk.

jelenleg ötvenhét iskolában oktatják a német és tizenöt iskolában a szerb-horvát nyelvet. bolyban német, pécssett pedig délszláv általános iskolai kollégium működik; ezek a megye egész területéről fogadják a tanulókat.

az összevont iskolai nyelvcsoportokból mind több helyen osztott csoportok alakulnak, mert a kisebb létszámú tanulóegységekben magasabb színvonalu, intezivebb lehet az oktatás. a korábbi 266 helyett ma már 313 német, illetve szerb-horvát nyelvcsoport működik az iskolákban, mégpedig többségük nemzetiségi tanterv alapján és órarendbe beépítve. új törekvés, hogy a német és szerb-horvát nyelvet oktató iskolák napközi otthonaiban is meghonosítják a nyelvi foglalkozásokat.

baranyában 5720 tanulója van a német, illetve a szerb-horvát nyelvet oktató iskoláknak. ez az jelenti, hogy a nemzetiségi származású gyerekek háromnegyed része tanulja már iskolai keretekben az anyanyelvét. a törekvés természetesen az, hogy valamennyi német, illetve délszláv kisdíák számára lehetővé váljék anyanyelvének ápolása. korábban az ötödik osztályba lépett tanulók jelentős része lemorzsolódott, többnyire az új tantárgyak - esetleg más idegen nyelv - „belépése”, miatt. ez most megszűnt, illetve erősen mérséklődött. a pedagógusok azzal magyarázzák ezt, hogy több szülő ismeri fel a nemzetiségi nyelv fontosságát, a gyerekekben pedig a nemzetiségi tudat megerősödése ad kitartást az anyanyelv további ápolására.

Irind

tovább javultak a nemzetiségi nyelvoktatás személyi és tárgyi feltételei. újabb tíz tanár, illetve tanító állt munkába, s ezzel százharminc fölé emelkedett a német és a szerb-horvát nyelvet oktató nevelők száma a megyében. /mti/

igó/bné/az/gw ie

08.52 181281 2294

MK

.-.

sb0010 4 160 mtib1010

jelenről a jövőnek, fényképeken.

1981. december 18. - dokumentumértékű fénykép-anyaggal gyarapodott a győri kisleföldy károly megyei könyvtár helyismereti gyűjteménye. a megye településeinek hétköznapijait megörökítő fotósorozatok a helyi tanácsok és intézmények anyagi támogatásával fotóamatőrök, illetve a fényképész-szövetkezetek szocialista brigádjai készítették társadalmi munkában.

a széleskörű fotó-akciót - jelenről a jövőnek címmel - tavaly indította a győr-sopron megyei tanács és a hazafias népfrent megyei bizottsága közösen több kulturális intézménnyel. a résztvevők számára célul tűzték, hogy örökítsék meg városuk, községük arculatát, adjanak képet a szó szoros értelmében - lakosainak életéről, tárják fel a települések gazdasági, kulturális értékeit.

a felhívás nyomán tizennyolc településen láttak munkához. mosonmagyaróvár, sopron, csorna, továbbá pannonhalma, beled és sopronhorpács fotóamatőrjei fotók százait készítették az ipari üzemekben, gazdaságokban, pincészetben, boltban és piacon, szociális és kulturális intézményekben. lencsevégre kapták a történelmi emlékeket, a védett természeti értékeket, s a települések közösségi eseményeit: a lakodalmakat, a bucsukat, a falugyűléseket és a zárszámadó közgyűléseket. a felvételeket a kisleföldy könyvtár őrzi, s bármikor a kutatók rendelkezésére bocsátja. a gazdag anyagot jövő év elején kiállításon tárják az érdeklődők elé. /mti/

mzs/sza/az/gw ie
09.08 181281 1449

.-.

sb0011 4 150 mtib1011

járhatók az utak

1981. december 18. - az utinform jelentése szerint pénteken az ország fő- és alsóbbrendű utjai járhatók voltak, s hosszabb-rövidebb utszakaszokon azonban sokhelyütt sikosságot okozott a megfagyott latyak. a téli utfenntartás gépei az egész ország területén folyamatosan dolgoztak.

budapesten az elmúlt éjszaka 115 munkagép /szóró, ekéző és seprőgép/ tisztította a főváros fő- és tömegközlekedési utvonalait. a 140 forintról 175 forintra emelt nappali, illetve a 190 forintról 245 forintra emelt éjszakai bér ellenére viszonylag kevesen

MK

bel

- 8 -

1981. 12. 18.

jelentkeztek hóeltakarítási munkákra: csütörtök délután mindössze 390-en dolgoztak, éjszaka valamivel több mint 2000 jelentkező volt. péntek reggel zavartalanul megindult budapest közlekedése, ha nem lesz további hóesés, a nap folyamán megtisztítják a mellékutvonalakat is. /mti/

bi/gk/sa ie

09.33 181281 0869

-. -

sb0012 4 130 mtib1014 /embargo: 12.00 óráig!/
üdvözlő távirat

1981. december 18. - Lázár György, a magyar népköztársaság minisztertanácsának elnöke és puja frígyes külügyminiszter táviratban üdvözölte javier perez de cuellart, az egyesült nemzetek szervezetének főtitkárává történt kinevezése alkalmából. /mti/

gk/gw ie

10.14 181281 0292

-. -

sb0013 4 180 mtib1015

Lottó nyerőszámok

1981. december 18. - a sportfogadási és lottó igazgatóság közlése szerint a budapesten megtartott 51. heti sorsoláson a következő számokat húzták ki:

33, 36, 59, 76, 80.

/mti/

gk/gw ie

10.32 181281 0254

MK

-. -

bel

- 9 -

1981. 12. 18.

sb0014 4 160 mtib1016

teríték-kiállítás

1981. december 18. - a fényes adolf-teremben pénteken a lakástextilek legmeghatározóbb csoportjait bemutató sorozat újabb kiállítása nyílt meg, ezuttal terítékekből.

a lakáskulturával foglalkozó, ötödik tárlaton - a függönyök, butorhuzatok, szőnyegek, falitextilek után - már kilenc iparművész szövött és nyomott-textil kézműves munkája, valamint a lemosható policolor-anyagból készült asztalnemük láthatók, amelyek felválthatnák a hagyományos szövésű, mintájú viaszosvászon terítőket. az egyszerű, színekben és mintákban harmonikus asztalterítők, szalvéták, konyharuhák a kereskedelemben még nem kapható iparművészeti alkotások. gyártásuk - kis és nagy szériában egyaránt - akár folyóméterben is lehetséges lenne, s így e kelmeiket az asztal méretétől függően lehetne vásárolni.

a kiállítás január 31-ig tekinthető meg. a textiliákat követően a jövő évben különféle lakberendezési tárgyak - edények, lámpatestek - bemutatójának ad otthont a kiállítóterem. /mti/

t ri/gk/sa ie

10.51 181281 1024

-. -

sb0015 4 150 mtib1017

kisipari kézműves tanács alakult

1981. december 18. - a kisiparosok több mint 100 ezres létszámából a kézművesek körébe ma már csak körülbelül kétezer sorolható. az ipari termelés és a művészeti alkotások között elhelyezkedő mives mesterségek üzöi az elmúlt évtizedek során - jórészt a kellő elismerés és az ösztönzés híján - egyre kevesebben lettek. azért, hogy az évszázados hagyományokat őrző mesterségek ne haljanak ki, s a szakmának legyenek a jövőben is folytatói, a kisiparosok országos tanácsa létrehozta a kisipari kézműves tanácsot.

a 19 tagu új szerv pénteken a kiosz székházában tartotta meg alakuló ülését. ezen megfogalmazták tevékenységük legfőbb célját: a kézművesség szakmai rangjának, megbecsülésének növelését. ennek megvalósításához mindenekelőtt figyelemmel kíséri a tanács a szakmai képzést, s javaslatokat tesz a kiháló szakmák újjáélesztésére.

MK

segíti az anyag- és alkatrészellátást is, különösen azokban a mesterségekben, amelyek gyakorlásához speciális anyagokra van szükség. kidolgoz új gazdasági, értékesítési és piackutatási módszereket is, javaslatokat tesz a kooperációs tevékenység bővítésére, támogatja a kisipari kézműves termékek exportját, s emellett közreműködik az izléstelen, giccses termékek, az alkalmi vásárokon megjelenő kontárok, zugárusok, kistermelők visszaszorításában, elhatározták azt is, hogy munkakapcsolatot alakítanak ki a kézművesség hagyományápolásán és -fenntartásán munkálkodó néprajzi muzeummal, az iparművészeti muzeummal, a népművelési intézettel, a kézműves mestereket szakmájuk magas színvonalu gyakorlására pályázatok kiírásával és kiállítások szervezésével ösztönzik, sőt a kézművesség tekintélyét emelő cím adományozására is javaslatot tesznek. különösen a kiháló szakmák területén továbbképző és alkotótáborokat is szerveznek. /mti/

t/os/gk/sl/gw ie

10.53 181281 1840

-.-

sb0016 4 150 mtib1018

a malév egymilliomodik utasa

1981. december 18. - pénteken köszöntötte idei egymilliomodik utasát a malév.

az utasok száma az utóbbi időben ugrásszerűen évente 15-20 százalékkal emelkedett, négy évvel ezelőtt még októberben, az idén már július 23-án fogadták a félmilliomodik utast, a vállalat idei terveiben 960 ezer utas szerepelt, ezzel szemben most, december közepén elérték az egymillió utasszámot, a menetrendszerinti gépek az idén már 28 ország 40 városába jutottak el.

a malév sokat tesz a forgalom további növelése érdekében, ehhez járul hozzá a folyamatban levő repülőtéri rekonstrukció, valamint az épülő műszaki bázis. /mti/

t/bi/gk/sl//gw ie

11.01 181281 0687

-.-

sb0017 4 130 mtib1020

népfront - társadalmi munka győr megyében

1981. december 18. - a társadalmi munka eredményeit összegezte a hazafias népfront győr-sopron megyei elnöksége pénteki ülésén, mint megállapították: évről évre mind többen kapcsolódnak be a település-gyarapító akciókba, míg az ötödik ötéves tervidőszak elején az egy lakosra jutó munka értéke 114 forint volt, ez az összeg 1980-ban már meghaladta a 430 forintot, teljesülnek az idei év előirányzatai is: a megye 430 ezer lakosának szorgalmát, társadalmi összefogását a szépülő parkok, a bővülő, korszerűsödő általános iskolák, újabb és újabb sportpályák dicsérik, elkészült többek között a győrujbaráti napközistábor, a győri kisdiákok nyári gyerekkaradicsoma, amelyhez mintegy 30 millió forintos társadalmi munkával járultak hozzá az üzemek, a vállalatok és a szülők, új iskolák nyíltak dunaszegen, fertődön és téten, tornacsarnok létesült fertőszentmiklóson, ifjúsági ház rajkán - ugyancsak nagyértékű társadalmi munkáhozjárulással, ez év őszén csaknem 40 ezer facsemetét és cserjét ültettek ki a parkokba és a sétányokra a lakókörnyezetük csinosításán fáradozó győr megyeiek.

az ülésen hangsúlyozták, hogy továbbra is a tanácsi fejlesztési tervek célkitűzései képezik a társadalmi vállalatok alapját, ehhez azonban az kell - mutattak rá az elnökség tagjai -, hogy a lakosság ismerje meg lakhelyének fejlesztési elképzeléseit. /mti/

mzs/sza/ká/sa ie

11.39 181281 1422

-.-

sb0018 4 160 mtib1022

csillagvizsgáló kaposváron

1981. december 18. - pénteken kaposvárott felavatták a tudományos ismeretterjesztő társulat somogy megyei szervezetének irányításával működő csillagvizsgáló és amatőr megfigyelő állomást, a megyeszékhely délnyugati részén emelt csillagvizsgáló két épületrészből áll: a központi épületben 50 személyes előadóterem, míg a másik épület részben a távcsőpavilonok kaptak helyet, a hét távcső közül legnagyobb teljesítményű a tizenöt centiméter átmérőjű, zeiss gyártmányú meniscas, valamint a 20.3 centiméteres főtükör-átmérővel rendelkező coller optikai távcső, a csillagvizsgálóban meteorológiai állomás is működik, a csapadékmennyiség, a talajhőmérséklet, a szélirány, a légnyomás és a levegő hőmérséklet regisztrálására.

a tudományos ismeretterjesztést szolgáló csillagvizsgáló lehetőséget ad a rendszeres csillagászati megfigyelésekre, ezen kívül film- és diavetítésekre, kiállításokra, távcsöves bemutatókra. /mti/

káp/hné/ká/gw ie

11.51 181281 0985

sb0019 4 150 mtib1023

Tanácsülés Miskolc-környezetvédelem

1981. december 18. - miskolc környezetvédelmével foglalkozott pénteken a városi tanács. mint az ülésen elhangzott, az észak-magyarországi munkásváros településszerkezete völgyi fekvése miatt környezetvédelmi szempontból kedvezőtlen. az ipari üzemek szennyező anyag kibocsátása, továbbá a közlekedésből és a lakossági fűtésből eredő légszennyeződés együttesen rontja a város levegőjét, a település jelenleg a szennyezett levegőjű városok közé sorolható. ugyanakkor erősen szennyezett a sajtó és a városon átfolyó szinva patak vize is.

a levegő szennyezettségének csökkentése érdekében a tanács több üzemet, - közte a diósgyőri lenin kohászatot, a hejőcsabai cementművet, az üvegyárat és a drótyárat - felhívott a szennyező források megszüntetésére. intézkedtek a vizek, elsősorban a város ivóvíz ellátását biztosító karsztforrások és más élővizek védelméről is. elrendelték többek között, hogy a város környékén üdülőket csak úgy lehet építeni, ha gondoskodnak zárt szennyvízgyűjtő aknáról, vagy elvezető csatornáról. több területen megtiltották a szemétkerakást, fásítással, parkosítással, valamint a kimerült mészkő és kavicsbányák környékének rekultivációjával is igyekeznek mérsékelni a környezeti ártalmakat. /mti/

hag/szn/ká/sa ie

11.56 181281 1309

MX

sb0020 4 160 mtib1024

megkoszorúzták zelk zoltán sirját

1981. december 18. - zelk zoltán kossuth-dijas költő születésének 75. évfordulója alkalmából pénteken koszorúzási ünnepséget rendeztek a farkasréti temetőben levő sirjánál. elhelyezték a megemlékezés virágait a művelődési minisztérium, a magyar írók szövetsége, az irodalomtörténeti társaság és a petőfi irodalmi muzeum képviselői, valamint a családtagok. /mti/

t gi/gk/sa ie

12.52 181281 0428

..

sb0021 4 160 mtib1025

leleplezték németh lászló emléktábláját

1981. december 18. - németh lászló születésének 80. évfordulója alkalmából pénteken emléktáblát lepleztek le egykori lakóháza, a szilágyi erzsébet fasor 79. számú épület falán. a hat évvel ezelőtt elhunyt íróról béládi miklós irodalomtörténész emlékezett meg. mint elmondta; kevés írónk akad a xx. században, akinek az érdeklődése olyan szerteágazó lett volna, mint az övé. természettudományos műveltséggel került az irodalomba, felkészültsége és tehetsége feljogosította szaktudomány művelésére, de sokkal inkább érdekelte az ember egyéni világa, a társadalom élete, a történelem fejlődéstana, az európai és a világcivilizáció története. szellemi látókörében kitüntetett helyet foglalt el a család és az iskolai közösség, az itt szerzett élmények meghatározó szerepet vittek gondolatvilágába csakugy, mint azok az ösztönzések, amelyeket az egyéniség és a kor tükréként kezelt irodalomtól, s legkedvesebb íróitól, adytól, széchenytől, tolsztojtól, aranytól, proustitól kapott.

az író emléke előtt tisztelgett a fővárosi tanács péterfy sándor utcai kórházának „németh lászló”, szocialista brigádja is: ez a közösség volt az egyik kezdeményezője az emléktábla állításának. az ünnepségen részt vettek és elhelyezték a megemlékezés virágait a művelődési minisztérium, a magyar írók szövetsége, az irodalomtörténeti társaság, a petőfi irodalmi muzeum képviselői, valamint az író családtagjai. /mti/

t gi/gk/sa ie

12.59 181281 1473

MX

..

sb0022 4 130 mtib1026

időjárásjelentés

1981. december 18. - a meteorológiai intézet jelenti pénteken 12.00 órakor:

változékony, csapadékos idő

kontinensünk legnagyobb részén az időjárást a gyors változások jellemzik. a skandináv-félszigetet, a balti-tenger környékét, az alpok és a kárpátok térségét észak felől érkező hideg, sarkvidéki eredetű levegő árasztotta el. hatására ezeken a területeken hideg, téli időjárás alakult ki, a hőmérséklet csúcserőssége sok helyen 5, 12 fokkal maradt el a sokéves átlagtól. nyugat-európa partvidékei fölött nagy kiterjedésű ciklon örvénylik. ennek áramlási rendszerében délnyugat felől nedves, enyhe léghullámok érkeznek szárazföldünk belseje felé. a ciklon hatására délnyugat- és nyugat-európában borult az idő, többfelé esik az eső. az említett ciklon lassan kelet felé halad és egyre nagyobb hatással lesz hazánk időjárására is.

hazánkban csütörtökön az ország legnagyobb részén időnként felszakadozott a felhőzet és főként a dunántúlon és a duna-tisza közén 2, 7 órára a nap is kisütött. a napali órákban - keleten, éjszaka - északnyugaton alakult ki gyenge havazás, hózápor. főként délelőtti erős, helyenként viharos északi szél fújt, amely helyenként hófúvást okozott. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet délnyugaton mínusz 2, mínusz 5, máshol általában -6, -12 fok között volt, de északkeleten helyenként -14, -18 fokot is mértek. ma délelőtti délkeleten változóan, máshol tulnyomóan borult idő volt. a dunántúlról egyre több helyről jelentettek havazást, hószállingózást. a hőmérséklet 11 órakor nyugaton -1, -3, máshol -4, -8 fok között volt.

budapest belterületén csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke -4,8 fok volt, 5,5 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet -4 fok, a tengersizintre átszámított légnyomás 1014 mb, erősen süllyed.

várható időjárás szombat estig:

tulnyomóan borult, párás, néhány helyen ködös idő. országszerte havazás, később délen átmenetileg ónos eső, havas eső. sokfelé erős, időnként viharos délkeleti, déli szél, több helyen hófúvás.

La legmagasabb nappali hőmérséklet 0, -4 fok között alakult. az éjszakai lehülés erős volt.

MK

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 0, -5 fok között, északon kevéssel -5 fok alatt. legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton plusz 1, -3 fok között.

a duna vízállása budapestnél 402 cm, a víz hőmérséklete 1,4 fok. /mti/

gw-sa ie

13.03 181281 2379

-.-

sb0023 4 130 mtib1028 /embargó: 18.30-ig/

magyar vezetők levele l. i. brezsnyevhez /1 rész/

1981. december 18.

Leonyid iljics brezsnyev elvtársnak,

a szovjetunió kommunista pártja
központi bizottsága főtitkárának,
a szovjetunió legfelsőbb tanácsa
elnöksége elnökének

m o s z k v a

tisztelt leonyid iljics brezsnyev elvtárs!

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar kommunisták, egész dolgozó népünk nevében őszinte tisztelettel köszöntjük önt 75. születésnapján.

a szocializmust építő magyar nép, a magyar kommunisták tudják és nagyra becsülik, hogy ön kora ifjúságától kezdve forradalmi lelkesedéssel és kommunista következetességgel vett részt a szovjet kommunisták lenini pártja és a szovjet állam nemes törekvéseinek valóra váltásáért folyó harcban, a világ első szocialista

MK

társadalmának felépítésében, gazdasági és védelmi erejének megteremtésében, a szocializmus történelmi vívmányait oltalmazó nagy honvédő háború gigászi küzdelmeiben, kiemelkedő szerepet töltött be az ország újjáépítésében, lendületes fejlődésének kibontakoztatásában, a párt- és állami élet szocialista vonásainak erősítésében, a békés alkotó munka feltételeinek megszilárdításában.

a szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának főtitkáráként, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnökeként a lenini elvekhez hűen szervezi és irányítja a szovjet kommunisták, a szovjet nép történelemalkotó tevékenységét.

születésnapja alkalmából az ön személyében megkülönböztetett tisztelettel köszöntjük a magyar nép közeli, igaz barátját, a magyar és a szovjet kommunisták, országaink és népeink testvéri együttműködésének meggyőződéses hívét.

/folyt./

gw ie

13.56 181281 1775

-.-

sb0024 4 130 mtib1029 /embargó: 18,30-ig/

magyar vezetők levele.... /2. rész/

köszöntjük a kommunizmus, a szocializmus ügyének kiemelkedő harcosát, aki fáradhatatlan munkásságával gyümölcsözően segíti a szocialista közösség országai barátságának elmélyítését, népeink kölcsönösen előnyös, sokoldalú együttműködésének továbbfejlesztését. köszöntjük az igaz internacionalistát, aki szilárd elvi alapokon állva eredményesen tevékenykedik a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom, a világ forradalmi erői egységének és összeforrottságának erősítésén.

ön, tisztelt brezsnyev elvtárs, joggal vívott ki széles körű nemzetközi elismerést és tiszteletet abban a világméretű harcban, amely a népek szabadságáért, függetlenségéért, haladásáért, a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett éléséért, az emberiséget fenyegető nukleáris háború veszélyének elhárításáért, a tartós béke megteremtéséért folyik.

szívből kívánunk önnek, kedves leonyid iljics brezsnyev elvtárs, személyes boldogságot, jó egészséget és további sikereket, töretlen alkotó erőt a szovjetunió kommunista pártja és a szovjet állam élén végzett tevékenységéhez - a nagy szovjet nép, szocialista közösségünk, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom, a tartós és szilárd békét óhajtó népek javára.

MK

budapest, 1981. december 19.

a magyar szocialista munkáspárt

központi bizottsága nevében

kádár jános

első titkár

a magyar népköztársaság

elnöki tanácsa nevében

losonczi pál

elnök

/mti/ gw ie

13.58 181281 1702

-.-

sb0025 4 150 mtib1030

a hétmilliomodik tonna szén visontáról

1981. december 18. - a mátraaljai szénbányák thorez bányáüzemében a péntek reggeli műszakváltásig felszínre hozták az idei hétmilliomodik tonna szenet. a bánya ez évi időarányos széntermelési tervét 110 ezer tonnával teljesítette túl és év végéig várhatóan még 300 ezer tonna szenet bányásznak. különösen figyelemre méltó ez a teljesítmény, minthogy a második félévben már az ötnapos munkahét szerint dolgoztak, s a termelésből kiesett szabadnapokat a gépóriások szervezettebb és hatékonyabb kihasználásával kellett pótolniuk. az utóbbi napokban, amikor éjszaka minusz tiz fok alá süllyedt a hőmérséklet, a külszíni fejtésen dolgozó visontai bányászok mégis fokozni tudták a termelést a gagarin hőerőmű megnövekedett igényeinek megfelelően. /mti/

kov/lné/st/sa ie

14.08 181281 0820

MK

-.-

sb0026 4 130 mtib1031

nemzetiségi klubhálózat

1981. december 18. - nemzetiségi klubok hálózatát alakítják ki kőszegen és a város környékén. erről számoltak be a városi tanács képviselői a vas megyei nemzetiségi bizottság pénteki ülésén. kőszegfalván és kőszidányban a német nemzetiségűek, horvátzsidányban, olmódban és peresznyén pedig a horvát nyelvűek működtetik saját klubjukat. a klubok élére a nemzetiség nyelvében járatos, főhivatású népművelő vagy pedagógus kerül.

a most szerveződő klubhálózat a várost és a városkörnyéki községeket - január 1-től ezekhez tartozik már horvátzsidány és lukácsháza is - tekinti illetékeségi területének. a jurisich vár művelődési központ - a hálózat munkájának irányítója, koordinálója - a nemzetiségi szövetségekkel együttműködve végzi munkáját. /mti/

kre/mné/st/sa ie

14. 15 181281 0813

-.-

sb0027 4 150 mtib1032

heves megyei tanácsülés - a költségvetés

1981. december 18. - heves megye 1982. évi költségvetésének és fejlesztési alapjának felhasználásáról döntöttek a megyei tanács pénteken egerben tartott ülésén. a megye tanácsai jövőre 2 milliárd 200 millió forinttal gazdálkodnak. ennek mintegy 60 százalékát lakásépítésre, az egészségügyi ellátás, valamint az általános iskolai hálózat fejlesztésére fordítják. az előző évhez hasonlóan mintegy kétezer lakás felépítésével számolnak, nagyobb részt magánérdekből. egerben folytatják a kórház nagyarányú rekonstrukcióját, és megkezdik a gyöngyösi kórház korszerűsítését, újabb általános orvosi és gyermekorvosi körzeteket hoznak létre. az általános iskolai tantermek számát az ötéves tervben előirányozottnál valamivel nagyobb arányban növelik, az iskolaépítés mellett különböző rendeltetésű épületekben 56 ideiglenes tantermet alakítanak ki.

a megyei tanács megvitatta és jóváhagyta heves megye hosszú távú környezetvédelmi koncepcióját is, amely többek között előirányozza a mátrai tájvédelmi körzet létrehozását. /mti/

kov/lné/st/sa ie

14. 24 181281 1102

MK

181

-.-

sb0028 4 160 mtib1034

könyvbemutató szentgotthárdon

1981. december 18. - a szentgotthárdról készült tanulmánykötet bemutatóját tartották pénteken a nagyközségi közös tanács nagytermében. a negyven iv terjedelmű, kétszáz képpel illusztrált könyv tizenhat szerző munkája, s történeti, művelődéstörténeti, helyismereti tanulmányokat közöl az 1983-ban fennállásának 800. évfordulóját ünneplő településről. a kötet többek között ismerteti a szentgotthárdi cisztercita apátság történetét, a nemzetiségi terület népszámzsmozgalmi adatait, a kaszagyár, a selyemgyár alapításának körülményeit, s az 1929-ben létesült első magyarországi iskolaszánatóriumot. /mti/

kre/mné/st/gw ie

14. 31 181281 0666

-.-

sb0029 4 180 mtib1035

halálos baleset

1981. december 18. - dunaujváros külterületén fülöp istván 51 éves pécsi gépkocsivezető személygépkocsival nekiütközött az uttest szélén műszaki hiba miatt álló vontatógépkocsinak. a személygépkocsi vezetője és utasai közül éber ferenc józsef 46 éves igazgatóhelyettes és szalóki ödön, 49 éves lerakatvezető pécsi lakosok a helyszínen meghaltak. egy utas életveszélyes sérülést szenvedett. a baleset körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására szakértő bevonásával folytatják a vizsgálatot. /mti/

mv/gw ie

14. 32 181281 0556

45
181

-.-

sb0030 4 180 mtib1036

ki látta a balesetet?

1981. december 18. - december 12-én 21 óra 30 perckor budapesten a iii. kerületben, a régi szentendrei uton a pünkösdfürdői hév-megálló közelében egy személyautó elütött egy fiatal férfit és három éves kisfiát, a férfi súlyosan megsérült, a személygépkocsi vezetője a kötelező segítségnyújtást elmulasztva a helyszínt megállás nélkül elhagyta.

a brfk közlekedésrendészete kéri azokat, akik a balesetet látták vagy a személygépkocsiról bármilyen felvilágosítást tudnak adni, tanukénti meghallgatásuk végett jelentkezzenek a brfk közlekedésrendészet vizsgálati alosztályán, budapest, xiv., hungária krt. 149. iii. em. 304-es szobában, vagy telefonon: 220-848, 174-es mellékállomáson. /mti/

mv/sa ie

14.37 181281 0743

--

sb0031 4 160 mtib1037

szirmai-alapítvány

1981. december 18. - a liszt ferenc zeneművészeti főiskolán pénteken átadták a szirmai albert alapítvány ez évi díjait. a jutalmat idén sugár miklós 1980-ban végzett, és csemiczky miklós ötödéves zeneszerző-szakos hallgató kapta. /mti/

k -ár/mv/sa ie

14.50 181281 0287

MK

45
14.50

45
14.50

--

sb0032 4 150 mtib1038

kitüntetés

1981. december 18. - a népköztársaság elnöki tanácsa némedi sándornak, a szakszervezetek bács-kiskun megyei tanácsa titkárnak, több évtizedes eredményes munkássága elismeréséül, nyugdíjba vonulása alkalmából a munka érdemrend arany fokozatát adományozta. a kitüntetést jakab sándor, a szot főtitkárhelyettese adta át. /mti/

sl/gk/sa ie

14.52 181281 0366

--

sb0033 4 130 mtib1039

elhunyt antonovics gézáné

1981. december 18. - antonovics gézáné karsai katalin, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki 1938 óta volt a párt tagja, 61 éves korában váratlanul elhunyt. temetése december 22-én 11.30 órakor lesz a farkasréti temetőben.

az mszmp ii. kerületi bizottsága

/mti/

gk/sa ie

14.55 181281 0368

MK

45
14.55

45
14.55

--

sb0034 4 170 mtib1040

az országház fenyőfája

1981. december 18. - péntek reggel a bakonyban lévő páliskás-pusztán kivágták azt a fenyőfát, amely a parlament kupolacsarnokába kerül az uttorók karácsonyi ünnepeére. a mintegy 120 éves, 30 méter magasra nőtt lucfenyő túl nagyra bizonyult, ezért törzsét 16 méterre rövidítették. alsó ágainak hossza 8-10 méter.

a hatalmas fát óriásdaruvál emelték rá a különleges szállítójárműre. a szállítási utvonalat jóelőre megtisztították, s az országházi fenyőfát megkülönböztető jelzéssel, gondos közlekedési biztosítással, péntek délelőtt utnak indították a fővárosba. /mti/

szé/mné/st/gw ie

14.58 181281 0634

-.-

sb0035 4 160 mtib1041

kulturális centrum komlón

1981. december 18. - a jövő év őszén megnyílik a színház- és hangversenyterem komlón - jelentették be pénteken a baranya megyei tanács közművelődési bizottságának ülésén, amelyen a 32 ezer lakosú mecseki bányászváros művelődésének helyzetét vitatták meg. a 350 személyes terem elkészülte lehetővé teszi, hogy valóságos színházi életet teremtsenek komlón. a tervek szerint a pécsi nemzeti színház hetente legalább egyszer tart majd előadást a városban. komló az utóbbi időben az ének-zenei nevelés egyik hazai központjává fejlődött. ennek elismeréseképpen a bányászváros rendezi meg két évenként a kodály zoltán nevét viselő nemzetközi gyermekkórus találkozót. a koncertterem megnyitása további lehetőséget nyújt az ének-zenei élet fejlesztésére. rendszeresen vendégszerepelnek majd komlón a pécsi filharmonikusok és más zenekarok, illetve énekkarok. a színház- és hangversenyterem létrehozásához ötmillió forinttal járult hozzá az országos közművelődési alap és további ötmillió forint értékű „téglaegyed”, vállalt a város lakossága. a színházi tömb része lesz annak a kulturális centrumnak, amely több

MK

MF
IT.
①

szakaszban valósul meg a bányászváros szívében. már működik a zeneiskola, valamint az uttoró- és ifjusági ház, ezekhez csatlakozik az új objektum, s később egy százezer kötetes könyvtár is épül. /mti/

igó/bné/st/sa ie

15.03 181281 1365

-.-

sb0036 4 130 mtib1042

igazságügyi tanácskozás - szocialista országok

1981. december 18. - befejeződött a szocialista országok igazságügyi minisztériumai nemzetközi jogi kérdésekkel foglalkozó szakértőinek budapesti konferenciája. a tanácskozáson megtárgyalták a szocialista igazságügyi minisztériumok közötti együttműködés tapasztalatait, valamint a nemzetközi jogi kapcsolatok tervszerű továbbfejlesztésének lehetőségeit. /mti/

gk/gw ie

15.04 181281 0434

-.-

sb0037 4 130 mtib1043

budai központi kerületi bíróság

1981. december 18. - a magyar népköztársaság elnöki tanácsa a 18/1981. net számú határozatával a budai kerületek bíróságait budai központi kerületi bíróság megnevezéssel összevonta. a bíróság 1982. január 1-én kezdi meg a működését, illetékessége valamennyi budai kerületre kiterjed. a bíróság címe: 1886 budapest, i., fő utca 1. szám, pf. 32. /telefon: 160-075./

az 1981. december 31. napjával megszűnő budapesti i. és iii. kerületi, valamint a budapesti ii., xi. és xii. kerületi bíróságon indult, még be nem fejezett ügyekben az eljárást a budai központi

MK

MF
IT.
①

bel

- 24 -

1981. 12. 18.

kerületi bíróság folytatja, a budapesti xxi. és xxii. kerületi bíróságon 1981. december 31-ig indult xxii. kerületi ügyekben az eljárást a budapesti xxi. kerületi /csepeli/ bíróság fejezi be.
/mti/

gk/sa ie

15. 10 181281 0820

-. -

sb0038 4 150 mtib1044

eredményes esztendőt zár a nyomda- és a papíripar

1981. december 18. - eredményes esztendőt zár az idén a nyomda- és a papíripar, az ágazat szakszervezetének elnökségét - a pénteken megtartott ülésen - Lakner Kálmán, az ipari minisztérium főosztályvezetője tájékoztatta az 1981-es tervek várható teljesítéséről és a jövő évi feladatokról.

megállapította, hogy a papíripari vállalat számára az idén kedvező piaci helyzet alakult ki, termékei keresettek voltak, a vállalat megfelelően élt ezzel a lehetőséggel, növelte termelését, a tervet várhatóan 2-2,5 százalékkal teljesíti túl, elsősorban a jó piaci helyzetnek köszönhetően, a vállalat nyeresége is magasabb lesz a tervezettnél, az előzetes számítások szerint eléri a 950 millió forintot, ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy mindezek mellett a belföldi ellátás év közben nem volt teljesen zavarmentes, elsősorban a karton- és hullámdoboz-ellátásban jelentkeztek gondok, ezeket a termelőkapacitások jobb kihasználásával, munkaszervezési intézkedésekkel részben sikerült az év végére megoldani, a vállalat munkaerő-helyzetére kedvezően hat az ötnapos munkahét bevezetése, jó ütemben halad a szolnoki papírgyár nagyberuházása is.

kedvező eredmények várhatók a nyomdaiparban is, a termelési érték előreláthatóan 4 százalékkal meghaladja a tavalyit, megközelíti a 9,3 milliárd forintot, különösen elismerésre méltó az idén a jövedelmezőség és a termelékenység több, mint 10 százalékos javítása, a nyomdaipari vállalatok nyeresége várhatóan 4-5 százalékkal lesz magasabb a tervezettnél, az év közben végrehajtott 7-8 százalékos bérfejlesztés sem volt azonban elegendő a munkaerőcsökkenés megállításához, az iparágban foglalkoztatott létszáma 1,3 százalékkal lett kevesebb nem egészen egy esztendő alatt, a nyomdaipar teljesíti az idén is a szocialista országokba irányuló export-szállításait, a nem rubelelszámolású piacokon azonban elmaradás várható a tervezettől, ennek oka elsősorban az, hogy a nyomdaiparnak kevésbé sikerült versenyképességét javítani.

as 14

bel

- 25 -

1981. 12. 18.

éppen ezért jövőre elsőrendű feladat a piaci munka, a termékek minőségének javítása, valamint a rugalmasabb alkalmazkodás, az átfutási idő csökkentése, a gazdaságos export növelésének ezek alapvető feltételei, ugyanakkor mind a papíripari vállalatnak, mind a nyomdaiparnak fel kell készülnie - megfelelő intézkedésekkel, elsősorban tartalékaik feltárásával -, a szabályozóváltozások gazdasági hatásaira is, csak így teremthetik meg ugyanis jövő évi terveik valóra váltásának feltételeit, a papíriparban egyebek közt a nyereség 14 százalékos növelését, a nyomdaiparban pedig a termelési érték fél milliárd forintos emelését. /mti/

os/sl/sa hgy

15. 36 181281 2686

-. -

sb0039 4 130 mtib1045

ülést tartott a kneb

1981. december 18. - a központi népi ellenőrzési bizottság pénteken ülést tartott, a testület meghallgatta és megvitatta a békés megyei népi ellenőrzési bizottság beszámolóját tevékenységéről, illetve az általa irányított járási és városi kneb-ek munkájáról, s értékelték a megyében végzett kneb felügyeleti ellenőrzés tapasztalatait, megállapították, hogy a megye felelős vezetői nagy gondot fordítanak a vizsgálatok alapján szükségessé váló intézkedések megtételére, illetve indítványozására, az utóbbi három évben például négy esetben indítottak eljárást, s szabtak ki gazdasági bírságot a feltárt hiányosságok nyomán, a kneb, elismerését fejezte ki a békés megyei kneb-ek a megye népi ellenőreinek eddig végzett munkájáért, s meghatározta a további teendőket.

a kneb a továbbiakban áttekintette és értékelte a népi ellenőrzés 1981. évi tevékenységét. /mti/

k/ás/gk/gw hgy

15. 37 181281 0920

as 14

-. -

sb0040 4 160 mtib1048

szabadkai képzőművészek kiállítása

1981. december 18. - a szegedi képtárban megnyílt pénteken szajkó istván és sádi péter szabadkai képzőművészek kiállítása. a témájában és kifejezési módjában sokszínű, husz nagyméretű festményüket és harminc grafikai lapjukat január végéig tekinthetik meg az érdeklődők.

a két határmenti város képzőművészeinek több mint egy évtizedes kapcsolata keretében megnyílt tárlatot a szegeden élő képzőművészek közös szabadkai kiállítással viszonyozzák jövőre. /mti/

dén/d/ká/zsu hgy
15.55 181281 0532

-.-

sb0041 4 150 mtib1049

ülést tartott a szövosz elnöksége /1. rész/

1981. december 18. - az áfészek és a szövetkezeti vállalatok 1981. évi gazdálkodása a terv szerint fejlődött - állapította meg a szövosz elnöksége pénteki ülésén. az össz-árbevétel a tervezettnél nagyobb arányban, 9-10 százalékkal nőtt. a számítások szerint viszont csökkent a nyereségszint, a jövedelmezőség pedig megegyezik a tavalyival. éppen ezért - hangsúlyozták az ülésen - tovább kell növelni a termelékenységet, fokozni kell az anyag- és energiatakarékosságot és jobban ki kell használni a kapacitásokat.

a fogyasztási szövetkezetek a lakosság igényeit a tavalyinál és a tervezettnél magasabb színvonalon elégítették ki. az alapvető élelmiszerekből valamennyi településen jó ellátást biztosítottak. ruházati cikkekben számottevően bővítették kínálatukat. a legdinamikusabban a vegyes iparcikkek értékesítése növekedett. a szövetkezetek egyre fokozódó szerepet vállaltak ebben az esztendőben a munkahelyi, gyermek- és diákétkeztetésben. összességében azonban a szövetkezeti vendéglátás eredményei az előirányozottnál szerényebbek. nem javult kellően a szolgáltatások színvonala, s kevésbé vonzó a választék.

az idén tovább bővült és erősödött a fogyasztási szövetkezetek mezőgazdasági kapcsolatrendszere. az áfészek 20-25 százalékkal több burgonyát, zöldséget és gyümölcsöt vásároltak fel, miután a háztáji és a kisegítő gazdaságok termelése és termékszerkezete a szövetkezeti koordináció és az ösztönzés révén egyre inkább igazodik a piaci igényekhez. a zöldségt-állalatok termékfelvásárlása a tavalyi szinten alakult.

as 17. ⁴⁵

az országos tanács irányelveivel összhangban meggyorsult a szövetkezeti ipar fejlődése; 1980-hoz képest mintegy 10 százalékkal növekedett. az élelmiszer-feldolgozás mellett mind dinamikusabbá válik a háttérpar fejlesztése. figyelemreméltó a szövetkezeti vállalatok 1981. évi export árbevétele, amely mintegy 6 százalékkal nőtt a tavalyihoz viszonyítva, s az idén eléri a 18.5 milliárd forintot.

dinamikusan fejlődött az idén a takarékszövetkezetek betétállománya, az idei gyarapodás 16 százalékkal nagyobb a tavalyinál. az összes betétállomány meghaladja a 21 milliárd forintot. tizenötezerrel növekedett a lakásfenntartó szövetkezetek kezelésében lévő lakások száma, számuk az esztendő végére megközelíti a 220 ezret.

/folyt./

t/jf/gk/sl/zsu hgy
16.42 181281 2362

-.-

sb0042 4 150 mtib1050

ülést tartott a szövosz elnöksége /2. rész/

a szövosz elnöksége döntött a közös fejlesztési alapok odaitéléséről is. huszonhárom különböző szövetkezeti létesítményhez - elsősorban az ipari és a mezőgazdasági termékforgalmazás segítésére - 97 millió forint támogatást adnak. az összeg kétharmada kölcsönként segíti a szövetkezeti tevékenység bővülését. /mti/

t/jf/gk/sl/zsu hgy
16.43 181281 0393

as 17. ⁴⁵

-.-

sb0043 4 150 mtib1051

aranyvasárnap előkészületek /1. rész/
1981. december 18. - aranyvasárnapon, az áruházakban és üzletekben feltöltött polcok, megfelelő áruválaszték, nyugdíjas kíségetőkkel és irodai dolgozókkal megerősített eladói gárda várja a vásárlók idejének utolsó nagy rohamát.

a kereskedelmi vállalatok a legkeresettebb cikkekből is igyekeznek biztosítani a megfelelő kínálatot, bár szinte mindenütt előfordul, hogy egyik-másik cikk kifogyott, és utánpótlására sincs lehetőség, a meglévő választék alkalmas arra, hogy azok is vásárolhassanak ajándékot, akik ezt az utolsó pillanatokig halogatták.

nagy az érdeklődés a centrum áruházak 100,- forintos egységáru ajándécsomagjai - sál, nyakkendő, kozmetikai cikkek - iránt, ezért ezekből megfelelő mennyiséget biztosítanak aranyvasárnapra is. a szelvényre alkalmas anorákok, nadrágok eddig nem nagyon fogytak, most a nagy óra való tekintettel várható, hogy ezek iránt is megnő a kereslet.

a szivárvány üzletei és áruházai közül különösen a sportboltokban nagy a forgalom, és itt várják a legtöbb vásárlót vasárnapra is. megfelelő még a választék és mennyiség szánkókból, korcsolyákból és siruhákból, az olcsó silécek azonban már elfogytak, s hőszízmából sem tudják kielégíteni az igényeket.

az aranypók üzleteiben aranyvasárnapra változatlanul kaphatók a hagyományosan ajándékozásra szánt árucikkek - kendő, sál, nyakkendő, fehérnemű, pulóver - bár a szín és méretválaszték ezüstvasárnap óta némileg csökkent. táskák, tárcák és autóstáskák is kaphatók még megfelelő választékban, a bőrből készült autóstáskák azonban már csak elvétve találhatók a boltokban, a skála áruházban a slágercikkekből, elsősorban a logikai játékokból, bábfigurákból, go-kartokból, szánkókból, szicipőkből, kerámia és porcelán árukból bőséges lesz a kínálat vasárnap, s nagy még a választék a különleges bizsukból, szörmesapkákból, finomkonfekcióból és illatszerekből is. ugyanezeket az ajándékozási cikkeket - egy részüket jelentős árengedménnyel - kínálja vasárnap az expo áruház is, a skála legkeresettebb cikke, a bábel torony azonban már a múlt héten elfogyott.

/folyt./

mg/dné/sl/zsu hgy
17.12 181281 2143

12. 18.

--

sb0044 4 150 mtib1052

aranyvasárnap előkészületek /2. rész/

a keravill üzletekben a tavalyinál lényegesen egyenletesebb vásárlást tett lehetővé a folyamatos árufeltöltés, s aranyvasárnap is lesz elegendő az asztali rádiókból, a népszerű junosztly televíziókból, lemezzátszókból, hanglemezekből, kazettákból és magnószalagokból. sokan vásárolják ajándékozási célra a 850,- forintos ndk törpecentrifugát, a viszonylag olcsó hajszáritókészleteket és a 700,- forintos hidromat légpárásítót is. ez utóbbiakból szintén ki tudják még elégíteni a várható aranyvasárnap keresletet. színes televíziókból van ugyan még az üzletekben kisebb mennyiség, a megfelelő kínálatot azonban csak akkor tudják vasárnap biztosítani, ha a videotonból megérkezik addig az újabb szállítmány. elfogytak - vagy már csak néhány helyen kaphatók - a közepes áru lemezzátszók, háztartási robotgépek és a kisméretű grillsütők.

a játékboltokban egész héten nagy volt a forgalom, s aranyvasárnap is még sok vevőre számítanak. néhány játék már kifogyott, így például az ndk import-játékok, az elmúlt vasárnap óta csak a belföldi termékekből kaptak utánpótlást a triál üzletei. a hazai gyártmányu műanyag és fém játékokból még van elegendő, s a változatlan népszerűségnek örvendő büvös kocka is kapható lesz vasárnap az üzletekben. /mti/

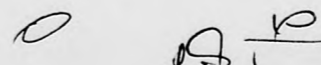
mg/dné/sl/zsu hgy
17.17 181281 1319

--

sb0045 4 130 mtib1053

napirenden az orvosetikai helyzet

1981. december 18. - az egészségügyi dolgozók szakszervezete központi vezetőségének pénteken tartott ülésén az országos orvosetikai tanács beszámolt az etikai helyzetről. megállapította: az orvosok, egészségügyi dolgozók döntő többsége esküjéhez hűven teljesíti hivatását, viszonylag kevés az etikai, fegyelmi vétség, az egészségügyben azonban kis vétségeknek, magatartásbeli hibáknak is súlyos következményei lehetnek, ezért mindegyikből le kell vonni a megfelelő következtetést. szükségesnek vélik az üres orvosi állások mielőbbi betöltését, a rendelések - főleg a szakrendelések - jobb megszervezését, azt, hogy az országos intézetekbe csak indokoltan küldjék a betegeket a megyei intézetekből, rendelőkől. a legfontosabb etikai követelmény a betegek jó ellátása. az erre

vonatkozó jogszabályok következetes alkalmazása révén megelőzhető az etikai normák megsértése, számos magatartásbeli hiba, sőt megváltoztatható a betegek szemlélete, amely szerint csak anyagi ellenszolgáltatásért várható jó orvosi ellátás. a felszólalók közül többen úgy vélték, hogy az orvosok jobb anyagi ösztönzése is szükséges az ellenszolgáltatás, a hálapénz elvárása, vagy követelése okozta társadalmi feszültség megszüntetéséhez.

a magánygyakorlatról szólva hangsúlyozták: egyes szakterületeken ez hiányt pótol, társadalmi igényt elégít ki. némelyik orvos azonban az állami ellátás terhére folytatja magánprakszist, némelyik magánrendelő felszerelése nem felel meg a követelményeknek. e tekintetben is érvényesíteni kell a jogszabályt. mind az etikai bizottság, mind a felszólalók kiemelten foglalkoztak az intézmények vezetőinek felelősségével, és egyetértettek abban, hogy a vezetők személyes példájának, magatartásának jelentős szerepe van az etikai helyzet alakulásában. /mti/

me/dné/zsu hgy
17.32 181281 1833

-.-

sb0046 4 130 mtib1054

nemzetközi tanácskozás a munkásosztály kérdéseinek kutatásáról /1.rész/

1981. december 18. - a szocialista országok tudományos akadémiái nemzetközi bizottságot alakítottak és együttes munkával vizsgálják „a munkásosztály a világforradalmi folyamatban, - című közös témájukat. a közös bizottság 15. tudományos ülészakát december 16-18 között budapesten rendezte meg. ennek keretében tudományos konferencián elemezték a nemzetközi munkásmozgalom fejlődésének tendenciáit. a rendezvény házigazdája a magyar tudományos akadémia és a szakszervezetek elméleti kutató intézete volt.

a tanácskozás munkájában részt vettek bulgária, csehszlovákia, magyarország, a német demokratikus köztársaság, a szovjetunió és a vietnami szocialista köztársaság társadalomtudósai. a tanácskozáson részt vett berecz jános, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője. jakab sándor, a szot főtitkár helyettese, lakos sándor, az m. d. m. p. kb. társadalomtudományi intézet tudományos igazgatója, valamint buza márton, a magyar bizottság elnöke, a szakszervezetek elméleti kutató intézetének igazgatója.

18. 10
[Handwritten signature]

a tanácskozás plenáris üléssel kezdődött a magyar tudományos akadémián. a megnyitót pach zsigmond pál, az mta alelnöke, akadémikus tartotta, aki méltatta a közös témában tevékenykedő nemzetközi bizottság tevékenységét és a nemzetközi tudományos együttműködés jelentőségét. kiemelte a munkásosztály harcának történelmi szerepét, az emberiség létéért és a megmaradásért, küldetését a termonukleáris katasztrófa elkerüléséért és a béke megőrzéséért indított harban. hangsúlyozta a társadalomkutatók felelősségét is.

a referátumokat jakab sándor és t. t. tyimofejev, a szovjetunió tudományos akadémia levelező tagja, a szta nemzetközi munkásmozgalmi intézetének igazgatója, a nemzetközi bizottság elnöke tartotta.

jakab sándor előadásában foglalkozott a szakszervezetnek a társadalmi haladásban, a dolgozók érdekvédelmében betöltött növekvő szerepével és felelősségével, továbbá a tőkés országok szakszervezeteinek a gazdasági válság körülményei között végzett munkájával. kitért a szocialista országok szakszervezeti mozgalmának sajátosságaira is.

t. t. tyimofejev előadásában a nemzetközi munkásmozgalom jelenlegi harcával kapcsolatban néhány elméleti problémát érintett. körvonalazta a bizottság soron következő feladatait és foglalkozott az eredményekkel. /folyt./

jf/ig hgy

17.44 181281 2384

-.-

sb0047 4 130 mtib1055

nemzetközi tanácskozás ... /2.rész/

a tudományos ülészakon előadások hangzottak el: a kapitalista országokban működő kommunista és munkáspártok békeharca és a szövetségi politika; a fejlett tőkésországok munkás- és szakszervezeti mozgalmának problémái; a foglalkoztatás problémája a tőkésországokban; a magyar szakszervezetek gazdasági stratégiája; a szovjet munkások termelési aktivitása; a szocializmusba való átmenet történelmi tapasztalatai ázsiaiban című témakörökben. /mti/

jf/ig hgy

17.45 181281 0509

[Handwritten signature]

-.-

sb0048 4 180 mtib1056

fenyőfaünnepség a parlamentben

1981. december 18. - a zirc környéki páliháláspuszta erdejében vágták ki az új a nagy fenyőt, amely karácsonykor csaknem 3000 diáknak szerez osztatlan örömet a parlamentben. vasárnap érkezik a fővárosba, hogy aztán 21-én, reggel 7 órakor szorgos kezek, tűzoltói segédlettel, felállítsák az országház aulájában.

mint varsch endréné, az budapesti uttörőszövetség elnöke pénteki sajtótájékoztatóján elmondta: idén 27. alkalommal rendezik meg az általános iskolások számára a nagy karácsonyi ünnepséget. mintegy három órás programot állítottak össze a szervezők, ügyelve arra, hogy jól érezze magát az alsó, de a felső tagozatos gyermek is. az első órában a kupolaterem lesz a színhelye az ötletgazdag műsornak, amelyben fellép a kish központi művészegyüttesének uttörő tánckara, a rajkó zenekar, koncz zsuzsa, rodolfo, valamint a karsai pantomim-csoport. a télapó jelmezét ezuttal is, immár 26. alkalommal, hadics lászló a fővárosi operettszínház művésze ölti magára. a főműsor után, amelyet marton lászló, a vígszínház főrendezője irányít, további négy program következik. a kupolában vetélkedők lesznek, a vadászteremben mesefilmeket vetítenek, a gobelin teremben a kalácsa együttes ad műsort, a jegyzői szobában pedig pálos zsuzsa mutatja be nyomunkban a vadászok című mesejátékát.

a belépőjegyeket az budapesti uttörőszövetség az uttörőcsapatoknak küldte el, ahol együttesen döntöttek arról, kik azok a tanulók, akik ebben a tanévben az átlagosnál jóval többet nyújtottak, s így mindenképp részolgtak a parlamenti részvételre.

a karácsonyfát már a jövő hét elején elkezdik diszítani, 80 kiló szaloncukrot, s 150 különböző alakzatu diszt aggatnak ágaira. ujdonság a 800 színes égő, amely nem egyszerre, hanem fokozatosan ad fényt, így futótűzszerű hatást gyakorol nézőire. a diszítésben közel kétszázán vesznek részt. /mti/

gi/dné/zsu hgy
17.46 181281 1905

13. 100

[Handwritten signature]

-.-

sb0049 4 130 mtib1057

szerkesztőségek figyelmébe!

mai parlamenti anyagunk bkk. 2. sz. hírünk 13. folyt. /pullai árpád válasza/ 4. bek. 2. sorában a szöveg helyesen:

... jelenleg a volán somogy megyében 236 autóbusszal...

/mti/
17.49 181281 0294

-.-

sb0050 4 150 mtib1058

nyolctonnások klubja

1981. december 18. - pénteken megalakult az ikr-nél a nyolctonnások klubja. a bábolnai iparszerű kukoricatermelő közös vállalat 235 taggazdasága közül harminc érte el az idén a klubtagságra jogosító eredményt: valamennyien hektáronként legalább nyolc tonna, vagy ennél nagyobb kukorica átlagtermést értek el, nemcsak olyan jó kukoricatermő vidékeken, mint például békés, csongrád, vagy fejér megyében, hanem olyan északi tájakon is mint borsod vagy komárom megye.

mindez bizonyítja, hogy a terméseredmények elsősorban a helyi adottságokhoz igazított termelés-technológia pontos betartásától függ. a klubalapítók biznak abban, hogy tagjaik száma évről évre növekszik majd, voltaképpen ezért, vagyis a jó tapasztalatok széles körü elterjesztésére hívták életre a klubot. egyelőre még mindig nagyok a különbségek az egyes azonos termőhelyi adottságu gazdaságok terméshezamai között.

a klubtagok úgy határoztak, hogy minden egyes kampánymunka után közösen értékelik a tapasztalatokat. együttesen felkeresik és segítik a gyengébb eredménnyel dolgozókat, tanulmányutakat szerveznek. /mti/

ber/wné/az/iig hgy

17.54 181281 1154

13. 100

[Handwritten signature]

-.-

sb0051 1 130 mtib1059

fotókiállítás a szovjet kultúra és tudomány házában

1981. december 18. - pénteken a budapesti szovjet kultúra és tudomány házában a párt és a nép hű fia címmel fotókiállítás nyílt, amelyet leonyid iljics brezsnyev, az szkp kb főtitkára, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke 75. születésnapja alkalmából rendezett a szovjetunió magyarországi nagykövetsége, a magyar-szovjet baráti társaság, valamint a szovjet kultúra és tudomány háza.

a fotókiállítás megnyitóján jelen volt óvári miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, apró Antal, az országgyűlés elnöke, az mszbt elnöke, berecz jános és rácz sándor a központi bizottság osztályvezetői, puja frigyos külügyminiszter, továbbá politikai, társadalmi és kulturális életünk sok más vezető személyisége. részt vett a megnyitón a szocialista országok budapesti diplomáciai képviselőiteinek számos vezetője és tagja is.

a kiállítást vlagyimir pavlov, a szovjetunió magyarországi nagykövete nyitotta meg. beszédében a többi között hangsúlyozta: leonyid brezsnyev tevékenységében mindig a tömegek kollektív tapasztalatára támaszkodik, mindig és mindenben a nép érdekeiből indul ki, és fáradhatatlanul dolgozik a békéért, a társadalmi haladásért. ezután az mszmp központi bizottsága nevében győri imre, a központi bizottság osztályvezetője méltatta az szkp főtitkárának életútját, amely tanúságtétel amellet, hogy a szocializmus szolgálata: a nép szolgálata. brezsnyev személye példázza a lenini utat járó forradalmárok nemzedékét, amelynek sorsa összeforrt a szocializmus, a kommunizmus építésével, védelmezésével.

x x x

a megnyitót követő fogadáson vlagyimir pavlov és óvári miklós mondott pohárköszöntőt. /mti/

t/ár/gné/zsu hgy
17.55 181281 1779

18. 10
[Handwritten signature]

-.-

sb0052 4 160 mtib1061 /felhasználható 19.05-től!/
toledói szerelmesek

toledói szerelmesek

1981. december 18. - nemcsak vernonában, toledóban is éltek reménytelen szerelmesek, akik az őket körülvevő világ értetlensége miatt sohasem lehettek igazán egymáséi. calistónak és melibeának hívták rómeo és julia spanyol sorstársait: róluk szól fernando de rojas története, a toledói szerelmesek, amelynek zenés változatát pénteken mutatta be a fővárosi operettszínház társulata.

állítólag nyári vakációját töltötte rojas, amikor is talált egy művet, amely nagyon megnyerte a tetszését. hirtelen kedvet érzett magában, hogy nekiálljon, és befejezze az amúgy befejezetlen darabot, amely nevezetesen calisto és melibea szerelméről szólt. mindez még a xv. sz. végén játszódott le, s hogy mennyire sikerült a beavatkozás, mutatja, hogy a szünidei szorgoskodás mind a mai napig megtalálható a színházak műsorán. hazánkban is többször játszották, legutóbb a katona józsef színház, ahol celestinát, a kerítőnőt gobbi hilda alakította.

a mostani változatban kishonti ildikó ölti magára a nagy szerephez illő jelmezt. calistót, felváltva, róza sándor és virágh józsef, melibeát kovács brigitta és lányi klára alakítja. a darabot oberfrank géza rendezte. a melódiadus dalokat, amelyek korántsem próbálnak spanyolosak lenni, behár györgy komponálta. /mmti/

gi/dné/ig hgy

18.09 181281 1312

-.-

sb0053 4 160 mtib1062

gorkij bemutató szegeden

1981. december 18. - pénteken a szegedi kisszínházban magyarországon először került színre gorkij: zikóvék című drámája. a szerző 1913-1914-ben írta ezt a darabot, amely az 1905-ös bukott forradalom utáni társadalmi kiábrándultságot tükrözi.

18. 10
[Handwritten signature]

az előadást ruszt józsef érdemes művész rendezte. a főbb szerepeket kovács jános érdemes művész, fekete gizi, barta mária érdemes művész és király levante jászai-dijas művész játszották. a dráma makai imre fordításában hangzott el. a díszletek csikós attila, a jelmezek vágvölgyi ilona tervei alapján készültek. a dramaturg böhm györgy volt. /mti/

dén/d/ká/ig hgy

18. 13 181281 0657

-. -

sb0054 4 160 mtib1063

karácsonyi koncert székesfehérvárott

1981. december 18. - karácsonyi dalokban, kórusművekben, hangszeres szólókban gyönyörködhetek pénteken este székesfehérvárott, a megyei művelődési központban megrendezett koncerten a hangversenylátogatók, a székesfehérvári tinódi zenekar, valamint a primavera vegyeskar tolmácsolásában bach: f-dur csembalóversenye, valamint karácsonyi oratóriuma című zeneművének egyes részletei hangzottak el. zenei rendezvény színhelye volt a székesfehérvári vörösmarty színház is, ahol pénteken este a debreceni kodály kórus lépett színpadra, karácsonyi kórusművekkel. /mti/

dáv/fné/az/ig hgy

18. 19 181281 0635

-. -

sb0055 4 180 mtib1064

időjárásjelentés

1981. decemberr 18. - a meteorológiai intézet jelenti péntek este:

csapadékos idő

18. 19

a várható időjárás az ország területére szombat esig:

tulnyomóan borult, párás néhány helyen ködös idő várható, sok felé kell számítani havazásra keleten és délen, délnyugaton átmenetileg ónos esővel, esetleg esővel. a több felé erős délkeleti déli szél óránként viharos lesz, helyenként hófúvások keletkeznek. a legmagasabb nappali hőmérséklet holnap minusz 3, plusz 1 fok között lesz. /mti/

gné/ig hgy

18. 28 181281 0539

-. -

sb0056 1 150 mtib2029

a népgazdaság 1981. évi fejlődése, az 1982. évi terv /1.rész/ embargó december 19-én, szombaton 18.30 óráig!

1981. december 18.

a minisztertanács tájékoztatási hivatala közli:

a kormány megtárgyalta és jóváhagyta az 1982. évi népgazdasági tervet, a terv - az 1981. évi gazdasági fejlődésre alapozva - a vi. ötéves terv gazdaságpolitikai irányvonalának folytatását tüzi ki célul.

az 1981. évi fejlődés

a minisztertanács megállapította, hogy a népgazdaság eredményesen fejlődik, megvalósul az 1981. évi népgazdasági tervben kitűzött két legfőbb gazdaságpolitikai cél - az, hogy a gazdasági egyensúlyt javítani kell, s a lakosság életszínvonalát meg kell őrizni. a termelésben azonban még nem bontakoztak ki kellő mértékben a hatékonyságot fokozó és a gazdasági egyensúlyt tartósan javító folyamatok.

a nemzeti jövedelem kismértékben gyarapodik, de nem éri el a tervezettet. a termelés növekedése teljes egészében a termelékenység növekedéséből származik.

a belföldi felhasználás majdnem azonos az 1980. évivel: a lakosság fogyasztása az előirányozottnál gyorsabban nő, a felhalmozás a tervezettnél kevésbé mérséklődik. a beruházások meghaladják a

18. 19

tervezettét, a nemzeti jövedelem belföldi felhasználásában tovább nő a fogyasztás részaránya.

az ipari termelés és az ipari kivitel csak kismértékben emelkedik, a kohászatban, a vegyiparban, valamint a gépipar és a könnyűipar több ágazatában főként a tőkés országokba irányuló értékesítés nehézségei fékezik a termelés bővülését, az energiafelhasználással összefüggésben alacsony a villamosenergia-termelés és a kőolajfeldolgozás, az ipari termelésre kihat, hogy a termékek versenyképessége nem javul megfelelően és a vállalatok alkalmazkodókészsége sem kielégítő, lassu a gyártmány- és gyártásfejlesztés, az új termékek gyártásbővítése és piaci bevezetése.

a termelés anyagellátása kielégítő volt, az energiaigényes termékek termelése mérséklődésének és az energiagazdálkodási program kezdeti eredményeinek hatására a népgazdaság energiafelhasználása csökken, a szocialista iparban foglalkoztatottak száma mérséklődött, az egy főre jutó termelés számottevően emelkedett.

/folyt. köv./

hgy um

18.42 181281 2302

..-

sb0057 1 150 mtib2030

a népgazdaság 1981. évi fejlődése.../2.rész/

/embargó szombaton 18.30 óráig!/
 0

az építőipar termelése a tervezett mértékben csökkent, mérséklődött a beruházási jellegű és növekedett a karbantartási és felújítási, valamint a lakosság számára végzett építés, a kereslet csökkenése miatt néhány vállalat teljesítőképessége kihasználatlan maradt, míg máshol - főképp a fővárosban - az építési igények egy részét nem tudták kielégíteni.

a mezőgazdasági termékek mennyisége - javarészt az időjárás miatt - a tavalyinál alig nagyobb, a kedvezőtlen időjárás elsősorban az őszi vetésű kalászosokat és a szőlőültetvényeket sújtotta, kenyérgabonából a tavalyinál és a tervezettnél kevesebb termett, a termelés a belföldi ellátást megalapozza, kivitelre azonban a számítottnál kisebb mennyiség jut, kukoricából az átlagtermés jó, de a vetésterület csökkent, burgonyából a nagy átlagtermés bőséges

ellátást biztosít, a fagykárak ellenére zöldségféléből és gyümölcsökből több termett a tavalyinál, az áruátvételben azonban helyenként fennakadások voltak, kicsi, de jó minőségű a bortermés.

az állattenyésztés a tervezettnél valamelyest jobban fejlődött, mind az állatállomány, mind a hustermelés nagyobb a számítottnál, a takarmányellátás zavartalan, a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kivitele a tervezettnél dinamikusabban emelkedett.

a közlekedési vállalatok a szállítási igényeknek eleget tettek, az energiagazdálkodási intézkedések eredményeként a szállítás és a hírközlés energiafelhasználása nem haladja meg az 1980. évit.

a termelői árszinvonal lényegében a tervezettnél megfelelően alakult.

a népgazdaságban foglalkoztatottak száma demográfiai okok miatt csökken, általában javul a vállalatok munkaerő-gazdálkodása, mérséklődik a munkaerőhiány.

megkezdődött az ötnapos munkahétre való áttérés, a vállalatok általában eleget tettek az áttérés feltételeként megszabott követelményeknek.

a lakosság egy főre jutó reáljövedelme a tervezettet meghaladóan nőtt, az egy keresőre jutó reálbér emelkedett, megvalósultak a tervezett szociálpolitikai intézkedések, a nyugdíjak évi rendszeres minimális emelése havi 70 forint helyett ez év júniusától 100 forint lett, egyidejűleg a házastársi pótlék összege 100 forinttal lett nagyobb, ezáltal az átlagosnál kisebb nyugdíjak reálértéke fennmaradt, a társadalmi juttatásokra történt kifizetések reálértéke nagyobb a tavalyinál.

/folyt. köv./

hgy um

18.43 181281 2460

..-

sb0058 1 150 mtib2031

a népgazdaság 1981. évi fejlődése.../3.rész/

/embargó szombaton 18.30 óráig!/
o

a fogyasztói árszínvonal a tervezett megközelítő mértékben emelkedett, az árváltozások az átlagosnál jobban növelték a nagyobb jövedelmű, kevésbé a kisebb jövedelmű családok vásárlásainak árszínvonalát, az alapvető jellegű javak és szolgáltatások árszínvonala - a hus árának emelkedése mellett is - az átlagosnál kisebb ütemben nőtt, a kereskedelem a növekvő keresletet kielégíti.

a tervezettnek megfelelő mennyiségű állami és magánlakás épült, nőtt a felújított és különösen a korszerűsített lakások száma, a számítottnál több kórházi ágy és bölcsődei hely létesült, meghaladja a tervezett az új óvodai helyek és iskolai osztálytermek száma is, a kulturális és a sportcélu fejlesztések közül az év végéig felépül az állami operaház üzemháza, befejeződik a katona józsef színház felújítása, elkészül a keceli nevelési központ, a nyíregyházi megyei művelődési központ, a zalaegerszegi Landorhegyi művelődési központ, a szombathelyi fedett uszoda, a balatonfüzdi uszoda, a debreceni atlétikai stadion és a szegedi evezőspálya.

a beruházások volumene - az idevágó intézkedések eredményeként - csökkent, de a tervezettnél várhatóan nagyobb lesz, az állami beruházásokra a tervezettnek megfelelő összeget, a vállalatiakra többet fizetnek ki.

a folyamatban lévő nagyberuházásokat általában a tervezett ütemben valósítják meg, az ez évben befejezendőnek tervezett nagyberuházások - a recski bányászati kutatás létesítményei, a magyar gördülőcsapágy művek rekonstrukciója, a szikra lapnyomda és a kiskörei vízlépcső II. üteme - elkészülnek, átadják a budapesti nagy sportcsarnokot is.

a külkereskedelmi forgalom a tervezettnél lassabban bővül, a rubel elszámolási forgalomban a behozatal mérséklődik, a kivitel nő, az áruforgalmi mérleg hiánya közel áll a tervezetthez, a tavalyinál kisebb lesz, a nem rubel elszámolási kivitel a tervezettnél lassabban növekedik, az áruforgalmi mérlegben kismértékű hiány várható.

/folyt. köv./

hgy um

18.44 181281 2064
o

-.-

sb0059 1 150 mtib2032

a népgazdasági 1981. évi fejlődése.../4.rész/

/embargó szombaton 18.30 óráig!/
oaz 1982. évi népgazdasági terv fő céljai és előirányzatai

a gazdasági munka fő célja 1982-ben is a népgazdaság egyensúlyi helyzetének javítása, és a lakosság életszínvonalának megőrzése, a termelés és a belföldi felhasználás ennek a célnak alárendelve alakul.

a termelés növekedése és a meglévő kapacitások kihasználásának javítása nagyrészt a gazdaságos kivitel bővítését, s a drága behozatal ésszerű helyettesítését szolgálja, a gazdasági szabályozórendszerben végrehajtott módosítások arra irányulnak, hogy a gazdálkodó szervezetek - különösen az iparban - aktívabban törekedjenek a termelés hatékonyságának növelésére, a nemzetközi versenyképesség erősítésére, s a termelés szerkezetének az egyensúlyi helyzet javítását szolgáló alakítására.

a munka termelékenységére a termelésnél gyorsabban nő, az ésszerűbb költséggazdálkodást és a takarékoskosságot fokozva el kell érni, hogy a fajlagos anyag- és energiaráfordítások nagyobb mértékben csökkenjenek, mint az előző években.

a nemzeti jövedelem belföldi végső felhasználása a felhalmozás további csökkentésével mérséklődik, az életszínvonal megőrzése érdekében a lakosság reáljövedelme és fogyasztása kismértékben emelkedett.

az 1982. évi népgazdasági terv céljait a VI. ötéves terv készítésekor feltételezettnél lényegesen kedvezőtlenebb külgazdasági körülmények között kell megvalósítani, ezek ellensúlyozásához növekvő erőfeszítések szükségesek.

/folyt. köv./

hgy um

18.45 181281 1634
o

-.-

sb0060 1 150 mtib2033

a népgazdasági 1981. évi fejlődése.../5.rész/
/embargó szombaton 18.30 óráig!/

az 1982. évi népgazdasági terv
legfontosabb előirányzatai
az 1981. évi várható színvonal
százalékában, összehasonlító áron

nemzeti jövedelem	101,0 - 101,5	
belföldi felhasználás	98,0 - 99,0	
ipari termelés	102,0 - 102,5	
országos építés-szerelés	98,0 - 99,0	
mezőgazdasági termékek termelése	104,0 - 104,5	
egy lakosra jutó reáljövedelem	100,0 - 100,5	
a lakosság fogyasztása	100,5 - 101,0	
a szocialista szektor beruházásaira folyó áron	178,0 - 180,0	milliárd ft fordítható

a termelő ágazatok fejlődése

az ipari termelésből nagyobb hányadnak kell szolgálnia a külső egyensúly javítását. elsősorban azok a vállalatok számíthatnak lendületes fejlődésre, amelyek képesek gyorsan növelni a nem rubel elszámolható kivitel, vagy hatékonyan helyettesíteni a behozatalt. ezt a szabályozórendszer módosításai és a gazdaságsszervező intézkedések is segítik. a termelés akkor növekedhet jobban a tervezettnél, ha az importigényesség a tervben számítotttnál jobban csökken, s ha a gazdaságos kivitel gyorsabban nő.

a termelés és a kivitel növelése a gazdálkodás határfokának erőteljes javítását kívánja meg. meg kell gyorsítani a termelés szerkezetének korszerűsítését, műszaki színvonalának emelését, a termékek minőségének és versenyképességének javítását. fokozni kell a külpiacokon gazdaságosan értékesíthető és a belföldi kínálatot javító termékek előállítását. az eddiginél nagyobb eredményeket kell elérni a háttérpar, az alkatrész- és a részegységgyártás fejlesztésében. számottevően növelni kell a korszerű, alacsony energia- és anyagigényes termékek gyártását, elősegítve az anyag- és energiatakarékosság megvalósítását. szorosabbá kell tenni a vállalatok közötti együttműködést, meg kell erősíteni a szállítási fegyelmet, korszerűsíteni szükséges az ipari szervezetet, a vállalatok belső felépítését, irányítását, növelni kell a vezetés színvonalát. /folyt.köv./ hgy um

18.46 181281 2362

sb0061 1 150 mtib2034

a népgazdaság 1981. évi fejlődése.../6.rész/
/embargó szombaton 18.30 óráig!/

a terv előírja, hogy minden területen meg kell gyorsítani az energiagazdálkodási program megvalósítását, gyakorlati eredményeket kell elérni a hulladékok és a másodlagos nyersanyagok hasznosítására irányuló program végrehajtásában. ki kell dolgozni továbbá a takarékosabb anyaggazdálkodást segítő programot, s meg kell kezdeni e program megvalósítását.

a terv azzal számol, hogy a felsorolt feladatok végrehajtásától és a gazdálkodás eredményességétől függően tovább differenciálódik a vállalatok fejlődése és gazdasági, pénzügyi helyzete. a nehéz helyzetbe kerülő, veszteséges vagy alaphiányossá váló gazdálkodó szervezeteknek meg kell tenniük a tevékenységük gazdaságossá tételéhez szükséges intézkedéseket.

az iparban foglalkoztatottak száma várhatóan tovább csökken. a termelés növekedését a munka termelékenységének növekedése alapozza meg.

a népgazdaság összes energiafelhasználása nem, vagy csak kis mértékben növekedhet. minden területen fontos feladat az energiagazdálkodási program végrehajtásának meggyorsítása. az ésszerű energiafelhasználást segítő szervezési, beruházási és műszaki fejlesztési, technológiai intézkedéseket az illetékes szervek kidolgozták, anyagi fedezetüket a terv tartalmazza. az energiaforrásoknál csaknem 50 százalékra nő a hazai termelés aránya, a szénhidrogének részesedése az összes energiafelhasználásból valamelyest csökken.

a kohászat termelése - a belföldi értékesítés emelkedése mellett is - módot ad a kivitel bővítésére. a gépipari termékek belföldi értékesítése alig, kivitelük dinamikusan fokozható. folytatódik a számítástechnikai központi fejlesztési program végrehajtása, és beindul az elektronikai alkatrészek és részegységek fejlesztésének és gyártásának központi fejlesztési programja. a gépipar átlagát meghaladóan fejlődik a hűtés-, a vákuumtechnikai és a műszeripar. a gépipari termékek közül az átlagosnál gyorsabban növekszik a számjegyvezérlésű szerszámgépek, a korszerű villamos berendezések és készülékek, valamint a műszeripari termékek termelése. a vegyiparban csökken a kőolaj-feldolgozás, de az egyéb vegyipari ágazatok növelik termelésüket.

/folyt.köv./

hgy um

18.47 181281 2263

sb0062 1 150 mtib2035

a népgazdaság 1981. évi fejlődése.../7.rész/

/embargó szombaton 18.30 óráig!/
-

a szerkezetváltozás fő irányát és ütemét továbbra is a folyamatban lévő központi fejlesztési programok határozzák meg; a petrokémiai központi fejlesztési program alapján tovább nő a műanyagfeldolgozás; a gyógyszer-, növényvédőszer- és intermediergyártás központi fejlesztési programja alapján a kivitel bővül erőteljesen. a könnyűipari ágazatok termelése a kereslet és a gazdaságosság függvényében differenciálódik. az építőiparnak és a lakosságnak az építőanyag-ipari termékek iránti kereslete mérsékelt termelésnövekedés mellett is kielégíthető. az élelmiszeriparban - az exportérdekek figyelembe vételével - az átlagosnál jobban fokozódhat a husipar, a cukoripar és a növényolajipar termelése.

a beruházásokon elvégzendő építési feladat tovább csökken, a fenntartási és felújítási tevékenység bővül. számottevően nő a külföldön végzett építés értéke. az építőipar ár-, bér- és szervezeti rendszerének módosítása elősegíti, hogy erősödjön az építőipari szervezetek vállalkozási készsége, s kialakuljanak a verseny feltételei. a munkaerő az építőiparban tovább csökken. ezt a termelési tevékenység növelésének kell ellensúlyoznia.

a mezőgazdasági termékek termelésén belül - átlagos időjárás mellett - a növénytermesztés gyorsabban, az állattenyésztés lassabban emelkedik. tovább bővül a mezőgazdasági nagyüzemek kiegészítő tevékenysége.

a gabonatermesztés biztonságos megalapozása végett nő a vetésterület. kalászosokból az ez évinél jobb, kukoricából hasonló átlagtermés érhető el. olajos növényekből az ideinél kisebb földterületről is betakarítható a belföldi ellátásra és kivitelre szükséges mennyiség. a cukorrépa vetésterülete az ez évihez hasonló lesz. a zöldségtermesztést a kereslet jobban igazodó összetételben kell növelni. az ideivel azonos termőterületről nagyobb borteremésre lehet számítani.

a húshasznú állomány fejlesztésével a vágómarha-termelés növekedik, s valamelyest nagyobb lesz a tejtermelés is. a meglévő állomány lehetővé teszi a vágósertéstermelés növelését. az állattenyésztés takarmányszükséglete zavartalanul kielégíthető.

a mezőgazdaságban is alapvető feladat a termelés hatékonyságának javítása, az eszközök jobb felhasználása. ezt az energiatakarékosság érdekében tett és egyéb intézkedések is ösztönözni fogják.

/folyt.köv./

hgy um

18.48 181281 2394

sb0063 1 150 mtib2036

a népgazdaság 1981. évi fejlődése.../8.rész/

/embargó szombaton 18.30 óráig!/
-

a jó élelmiszerellátás fenntartása mellett a mezőgazdasági és az élelmiszeripari termékek kivitele - főképp az ideit kedvezőtlen buzatermés miatt - előreláthatólag csak szerény mértékben növelhető.

az áruszállítási és a személyszállítási teljesítmények - a szállítási szükségletek és feladatok összetételéből következően - mérsékeltten emelkednek, a szállítási szükségletek kielégíthetők. a lakosság tulajdonában lévő személygépkocsi-állomány tovább gyarapodik, s eléri az egymillió-száznegyvenezer darabot. az autópálya-hálózat bicske és tatabánya között új szakasszal bővül. az előző évihez hasonló ütemben folytatódik az utak burkolatának megerősítése és felújítása.

a belföldi termelői árszínvonal - a várható külkereskedelmi áralakulást is figyelembe véve - az iparban 4-4,5 százalékkal emelkedik. a növekedés részben az 1981. évi - főként energetikai - árváltozásokból adódik. az építőipari árszínvonal mintegy 4 százalékkal nő. a többi népgazdasági ágban mérsékelt árváltozás várható.

foglalkoztatottság, munkaerőhelyzet, a lakosság jövedelme

és fogyasztása

a népgazdaságban foglalkoztatottak száma előreláthatóan tovább csökken. a munkaerő ágazati szerkezetének átrendeződése az előző évekéhez hasonlóan folytatódik: a foglalkoztatottak száma az iparban

és az építőiparban csökken, a mezőgazdaságban és a termelő szolgáltatásokban gyakorlatilag nem változik, a nem termelő ágazatokban kissé emelkedik.

a munkaerő iránti kereslet valószínűleg tovább mérséklődik, a szabályozórendszer módosítása, az egyéb intézkedések és a szigorubb gazdasági környezet hatására a vállalati munkaerő-gazdálkodás tovább javul, a termelés szükségleteihez jobban alkalmazkodik. gazdaságszervező intézkedések is segítik majd, hogy a nem hatékonyan foglalkoztatott munkaerő felszabaduljon, s a fejlődni képes területekre áramoljon át.

/folyt. köv./

hgy um

18.48 181281 2105

-. -

sb0064 1 150 mtib2037

a népgazdaság 1981. évi fejlődése.../9.rész/

/embargó szombaton 18.30 óráig!/
 0

a jövő év első felében - az oktatási intézmények, a mezőgazdaság, valamint néhány más hely kivételével - át kell térni az ötnapos munkahétre. ezt általában önerőből kell végrehajtani. az áttérés miatt a gazdálkodó egységek pénzügyi, gazdasági helyzete nem romolhat, a dolgozók kereset nem csökkenhet, az egészségügyi és a művelődési ágazat a szükséges többletlétszám fedezetére támogatásban részesül.

a terv előírja, hogy a lakosság életszínvonalát jellemző fő mutatók az 1981-82. évre együttesen a vi. ötéves tervben előirányozottnak megfelelően alakuljanak. a munkások és az alkalmazottak átlagkeresete 4-5 százalékkal nő. követelmény, hogy a vállalatok bérgazdálkodása jobban fejezze ki az egyéni teljesítményeket. a fogyasztói árszínvonal körülbelül 5 százalékkal emelkedik. ez legnagyobb részben az 1981. évi központi árintézkedésekből és a vállalati hatáskörben megvalósuló jövő évi árváltozásokból adódik. a társadalmi juttatásokat fedező kiadások az ez évinél mérsékeltebben növekednek. a terv előírja, hogy meg kell őrizni a kétezer forint aluli nyugdíjak reálértékét, s emelni kell az ösztöndíjakat.

a kiskereskedelmi forgalom mennyiségileg kismértékben bővül. fontos követelmény, hogy az árueellátás elért színvonalát fenn kell tartani, a kiskereskedelemben tovább terjednek az új üzemenlési formák.

a lakosság infrastrukturális ellátottsága szerény mértékben tovább fejlődik. a tanácsok az 1982. évi terveiket úgy alakítják ki, hogy a vi. ötéves terv kiemelt céljai megvalósíthatók legyenek.

a lakásellátottság további javítására 77 ezer új lakás épül, ebből 19-20 ezer lesz állami lakás. a tanácsok tovább korszerűsítik a lakáselosztást és a lakásgazdálkodást, nagyobb hangsúlyt kap az igények lépcsőzetes kielégítése, a szervezett lakáscsere. a terv 19-20 ezer állami lakás felújítását és mintegy 10 ezernek a korszerűsítését irányozza elő. a fővárosban és az öt nagyvárosban gyorsabban bővítik - központi támogatással is - a fenntartási építést végző kapacitásokat.

/folyt. köv./

hgy um

18.49 181281 2134

-. -

sb0065 1 150 mtib2038

a népgazdasági 1981. évi fejlődése.../10.rész/

/embargó szombaton 18.30 óráig!/
 0

az egészségügyi ellátás javítására mintegy 1200 új gyógyintézeti ágy létesül; egyebek között szolnokon és budapesten épülnek új létesítmények. elkészül majdnem 3000 új bölcsődei és 8000-9000 új óvodai hely. tovább növekszik az óvodában elhelyezettek aránya, a zsúfoltság számottevően csökken. az általános iskolai hálózat fejlesztésére 1200-1300 általános iskolai osztályterem létesül. az általános iskolát végzetteknek mintegy 92 százaléka tanul tovább a középfokú oktatás különféle intézményeiben. a felsőfokú oktatási intézményekbe felvehető hallgatók száma valamelyest csökken.

a művelődésügy, a kultúra és a sport nagyobb létesítményei közül folytatódik a marx károly közgazdaságtudományi egyetem, az állami operaház és a filmgyár felújítása, a budavári palota helyreállítása, megkezdődik az eötvös loránd tudományegyetem átépítése, befejeződik a madách kamara színház felújítása és felépül a kaposvári sportcsarnok és a veszprémi filmszínház.

1981.

beruházások

az 1982. évi terv - az egyensúlyi követelmények miatt - a beruházások további csökkentését irányozza elő. nagyobb mértékben mérséklődnek az állami, és kisebb mértékben a vállalati beruházások az energiamegtakarítást és az energiatermelést szolgáló beruházások növekednek.

a folyamatban lévő nagyberuházások közül az év során befejeződik a bitó ii. bauxitbánya építése, a halimba iii. bauxitbánya bővítése, a székesfehérvári könnyűfémű felgyártmányfejlesztése, a csepeli csőgyár szinten tartó beruházása a budapesti szeméttégetőmű és a szekszárdi huskominát építése. a később befejeződő nagyberuházások közül részleges üzembe helyezés történik a márkushegyi és a nagyegyházi bányauzemekben, a dunai vasmű és a lenin kohászati művek acélműveiben, a szolnoki papírgyárban és az árpád-híd szélesítésénél. az év folyamán fontos állomásához érkezik a paksi atomerőmű kivitelezése: az i. számú blokk áramot ad az országos hálózatba. megkezdődik három nagyberuházás: a mecseki kokszolható szénttermelés fejlesztése, a fenyőfői bauxitbányának és a dunai vasmű kokszolóművének az építése.

/folyt. köv./

hgy um

18.50

181281 2295

-.-

sb0066 1 150 mtib2039

a népgazdaság 1981. évi fejlődése.../11.rész/
/embargó szombat 18.30 óráig!/
a kisebb állami beruházások körében az eszközöket elsősorban a kiemelt társadalompolitikai célokkal /a lakásépítéssel és az ehhez kapcsolódó létesítményekkel, az egészségügygel, az általános iskolai oktatással/ összefüggő fejlesztésekre kell fordítani. nagyobb arányú építési munkákkal járó új beruházások csak kivételes esetben kezdhetők.

1981.12.18.

a népgazdaság 1981. évi fejlődése.../11.rész/
a vállalatok és a szövetkezetek beruházásainak tervszerű szabályozása érdekében módosultak egyes gazdasági szabályozók. emelkedik a konvertálható export árualapok bővítését, a drága behozatal gazdaságos helyettesítését, az energiafelhasználás ésszerűsítését, a hulladékok és a másodlagos nyersanyagok hasznosítását segítő fejlesztésekre adható hitel és támogatás aránya.

nemzetközi gazdasági kapcsolatok

a külkereskedelmi áruforgalom az ez évinél dinamikusabban bővül. elsősorban a kivitel emelkedése haladja meg az 1981. évit; ezt főképp az ipari termékek gazdaságos kivitelének gyors növelésével kell elérni. a behozatal csak csekély mértékben növekedhet, ennek érdekében az energia- és anyagfelhasználásban az ésszerű takarékoság fokozására, s a drága importnak a gazdaságos hazai termeléssel történő helyettesítésére kell törekedni. a külkereskedelmi hiány tovább mérséklődik.

x x x

a minisztertanács az 1982. évi népgazdasági terv jóváhagyása keretében határozatot hozott a terv végrehajtását szolgáló intézkedésekről is. ezek célja, hogy fokozódjon a gazdálkodás hatékonysága, javuljanak a dinamikus növekedésre képes vállalatok és szövetkezetek fejlődésének lehetőségei, erősödjön a népgazdasági és a vállalati jövedelemképződés közötti összhang, tervszerűen alakuljon a felhalmozási és a fogyasztási vásárlóerő, megvalósuljanak a külgazdasági célok.

a minisztertanács felkéri a vállalatok és a szövetkezetek, a tanácsok és az intézmények dolgozóit, hogy legjobb tudásuk és képességeik szerint járuljanak hozzá az 1982. évi népgazdasági terv céljainak maradéktalan megvalósulásához. /mti/

hgy um

20.47 lmt 181281 1846

nm

sb0067 4 130 mtib1065

megkezdődött a felsőoktatási fiatalok országos parlamentje /1.rész/

1981. december 18. - háromszáz küldött részvételével pénteken megkezdődött budapesten a kertészeti egyetem a felsőoktatásban tanuló és dolgozó fiatalok országos parlamentje. a háromnapos tanácskozás egyik fontos feladata, hogy a résztvevők megvitassák - még a jövő év február 1-i bevezetés előtt - a hallgatók állami támogatásának új rendjét, javaslatot tegyenek az évi 150 millió forint - a jelenleginél 30 százalékkal nagyobb - ösztöndíj-többlet ésszerű, igazán ösztönző, igazságos elosztására. a művelődési minisztérium illetékesei ugyanis a leginkább érintettek, a tanulók véleményének meghallgatásával, reális javaslatainak figyelembevételével alakítják ki véglegesen a támogatási rendszert. a közelgő vizsgaidőszak is közrejátszott abban, hogy elsőként a felsőoktatási fiatalok parlamentjét rendezték meg, míg az ifjúság más rétegeinek hasonló tanácskozásait a jövő év elején tartják.

a tanácskozáson részt vett kornidesz mihály, az mszmp kb osztályvezetője, pozsgay imre művelődési miniszter, váncsa jenő mezőgazdasági és élelmezési miniszter, valamint a felsőoktatási intézményeket irányító főhatóságok, állami, társadalmi szervezetek több vezető képviselője. dimény imre a kertészeti egyetem rektora köszöntötte a megjelenteket, majd korcsog andrás, művelődési államtitkár számolt be az 1977-es ifjúsági parlament óta végzett munkáról, az ifjúságpolitikai célok megvalósulásáról.

egyebek között elmondotta, hogy társadalmi fejlődésünk jelen szakaszának egyik kulcskérdése: hogyan tudjuk meglévő és jelentős történelmi eredményeinkből fakadó erőforrásainkat mozgósítani. hazánkat szocialista barátaink, de mások is a világban, megújulásra, reformokra törekvő politikát folytató országként ismerik és értékelik. ezért egyetemeken, főiskoláinkon, az egész felsőoktatásban is arra kell törekedni, hogy ez az aktivitás bontakozzék ki. a hallgatókban az elégedetlenség, a türelmetlenség, az aktivitásban, a cselekvésben nyerjen megoldást. a felsőoktatási intézmények nagy felelőssége az, hogy előkészítsék és elősegítsék az egyetemi és főiskolai ifjúság társadalmi, beilleszkedésének folyamatát, színvonalas szakmai ismeretek, megfelelő erkölcsi és magatartási normák felmutatásával, közvetítésével és érvényesítésével. ilyen értelemben az egyetemek és főiskolák olyan politikai iskolák, amelyek közéletében már a következő időszak társadalmi-politikai követelményeit kell tükröztetni és érvényesíteni. ezt a célt szolgálja a mostani ifjúsági parlament is.

/folyt./

t/km/dné/zsu hgy
18.56 181281 2592

sb0068 4 130 mtib1066

megkezdődött a felsőoktatási fiatalok országos parlamentje /2. rész/

a továbbiakban az államtitkár rámutatott, hogy az immár negyedszer megrendezett fórum egyik fő célja: megfogalmazni az együttgondolkodás nyomán azokat a feladatokat, amelyek megoldásán közösen kell munkálkodni. az intézményi parlamentek tapasztalatait összegezve hangsúlyozta: az idei ifjúsági parlamenten a felsőoktatás kérdéseivel foglalkozó párbeszédnek különös aktualitást az adott, hogy ebben az évben jelent meg a politikai bizottság és a minisztérium tanács határozata a felsőoktatás továbbfejlesztésének feladatairól. ennek ismeretében tárgyalhattak a parlamenteken az intézményfejlesztési tervekről. így kapcsolódtak egybe a legtöbb helyen a felsőoktatás fejlesztésének országos feladatai, az intézményi és az ifjúságpolitikai kérdésekkel. az intézményi parlamentek munkáját értékelve megállapítható, hogy ezek a bizalom, a demokrácia próbái is voltak: annak ugyanis, mennyire tud és akar élni az egyetemi-főiskolai ifjúság a demokratikus fórumok és formák adta lehetőséggel. ezek a fórumok kiállták a próbát, erre a jövőben is építenek.

az intézményi parlamentek összességének pozitív értékelése mellett korcsog andrás szólt néhány gondról is. a parlamenteken felvetődtek a világnézeti nevelés kérdései. ezzel kapcsolatban az államtitkár hangoztatta: a tudományos világnézet elengedhetetlen feltétele annak, hogy az értelmiségi szakember önállóan, alkotó módon gondolkodjék, reagáljon a világ dolgaira, nevelje az embereket, és e szerint cselekedjen. ezért oly fontos a marxizmus-leninizmus elsajátítása, amelynek érvényesülése tette eddig is lehetővé a szocialista társadalom vezető erőinek, hogy megfelelően irányítsák a társadalom fejlődését. ugyanakkor teljesen reális, jogos az a felelősségteljes bíráló, amely azt kéri számon, hogy a marxizmus-leninizmus reagáljon a társadalmi fejlődés új kérdéseire, az elmélet és a társadalmi gyakorlat mindig összhangban legyen. a minisztérium illetékesei szakemberek bevonásával átfogóan elemzik és értékelik a tantárgy oktatásának - szélesebben - a világnézeti nevelésnek a helyzetét, hogy helyesen jelöljék meg a fejlesztés feladatait.

a felsőoktatásban érvényesülő demokráciáról szólva egyebek mellett elmondta: fontos feladat, hogy egyre szélesebb rétegek tudjanak érdemben, tudatosan részt venni saját munkájuk, életük feltételeinek alakításában és e folyamat irányításában.

/folyt./

t/km/dné/zsu hgy
19.05 181281 2461

sb0069 4 130 mtib1067

megkezdődött a felsőoktatási fiatalok országos parlamentje /3. rész/

nemcsak tudni, akarni is kell a hallgatóknak részt venni a közéletben, öntevékeny meggyőződésük, és érdekeik alapján egyaránt. szorosan kapcsolódik a demokráciához az ifjuság érdekképviselése a felsőoktatási intézményekben. ezzel kapcsolatban korcsog andrás hangsúlyozta: nincsenek olyan érdekképviselői területek, amelyek kérdéseit nem lehet a kisz irányításával megoldani. a kisz-nek megvan a lehetősége, hogy kifejezze a hallgatóság tényleges érdekeit, szükségleteit, képviselje, vagy képviseltesse a diákok közös ügyét, és összehangolja a társadalmi érvényesítés minden szintjén, a tanszékeken csakugy, mint a kormánynál.

ezt követően dreczin józsef művelődési miniszterhelyettes fűzött szóbeli kiegészítést a támogatási rendszer módosításához. elmondta: lehetőség nyílt az ösztöndíj és szociális juttatás színvonalának 1982. január 1-től történő felemelésére. az új támogatási rendszer kidolgozásakor alapvető elv volt, hogy országosan egységes rendszert alakítsanak ki. ezen felül tág lehetőségekre van mód, a helyi körülmények és sajátosságok figyelembevételével, de úgy, hogy a támogatás értéke egyetlen intézményben sem csökkenhet az új rendszerben. a támogatások odaítélésében építenek a hallgatók aktív részvételére. az új rendszerre felkészülten és zavar nélkül térnek át mind az 57 felsőoktatási intézményben. elsősorban a szociális támogatás rendszere módosul jelentősen, az igazságosabb elosztás érdekében. a jövőben az intézmények és a diákközösségek nagyobb önállóságot kapnak az elosztásban - mondotta.

Dr. Nagy Sándor:

dr. nagy sándor, a kisz központi bizottságának titkára korreferátumában megállapította: a felsőoktatás legalapvetőbb funkciója a szocialista értelmiség képzése. az tehát, hogy a magasfokú szakismeretek mellett a diplomások képesek legyenek a kulturális, emberi értékek közvetítésére, ideológiánk, politikánk képviselőire, aktív és felelős közéleti magatartásra. ezt fogalmazta meg az mszmp politikai bizottsága is a felsőoktatás fejlesztésének legalapvetőbb kérdéseit összegezve, s ezzel a gondolattal a kisz kongresszust megelőző viták során, az intézményi ifjúsági parlamenteken is egyetértettek a fiatalok. a kisz kongresszusán, is megfogalmazott eredmények, és tennivalók mellett jelentkeznek gondok is. például ma sem zavartalan a jegyzet és tankönyv ellátás, a diák-étkeztetés helyzete, a gyakorlati oktatás, a szakmai gyakorlat helye, szerepe, értelme, hatékonysága is évtizedes vitatéma. ide sorolhatók az őszi mezőgazdasági munkákkal kapcsolatos rendezetlen kérdések, sőt ide tartozik az is, hogy minden határozat és törekvés ellenére szaporodnak a tantárgyak, indokolatlanul növekszik az óraszám. /folyt./

t/km/dné/zsu hgy
19. 17 181281 2756

sb0070 4 130 mtib2040

megkezdődött a felsőoktatási fiatalok országos parlamentje /4. rész/

a feladatokról szólva rámutatott, hogy a távlati fejlesztési tervek kidolgozásával párhuzamosan intézményi szinten is szükség van a tantervek felülvizsgálatára, ugyancsak meg kell vizsgálni a családalapítással és az otthonteremtéssel kapcsolatos egyes társadalmi juttatások - mint például a gyermekgondozási segély - és jogosultságok kiterjesztését az egyetemi, és főiskolai hallgatókra is. foglalkozni kell a hallgatók szakirányú munkavállalását gátló jogszabályok esetleges módosításával.

az országos parlament szombaton a beszámoló feletti vitával folytatja munkáját. /mti/

t/km/dné/zsu hgy
19. 20 181281 0685

-. -

sb0071 4 160 mtib2041

jókai-vigjáték békéscsabán

1981. decemer 18. - az 1896-ban, a millenium tiszteletére épült vigszínház avató darabja, jókai mór a baranghok vagy a paeoniai vojvoda című vigjátéka 85 évi szünet után ismét színre került: pénteken békéscsabán a jókai színházban sik ferenc érdemes művész rendezésében baranghok címmel mutatták be. az előszörre három előadást megért - tehát megbukott - vigjáték színrevitelére vállalkozó békéscsabai társulat vendégrendezőjétől a magyar távirati iroda munkatársa azt kérdezte: mi az oka az elfeledett jókai-mű elővételének?

- a baranghokat annakidején a vigszínház csak azért játszotta, hogy közben be tudják tanulni a következő darabot, bisson: az államtitkár ur című színművét, amely azután a vig siker-védjegye lesz. hogy mi volt az oka a jókai-vigjáték bukásának? elsősorban a kor nemzet-szemlélete: a nemzeti mellőngetés, a „magyarkodás”, idején értelmességgel fogadták ezt a művet, amely szeretetből táplálkozó gunnyal szól a magyarságról. szándékosan torz képet fest, s ez az ábrázolási mód idegen volt annak a színháznak, amely a romantikus és a naturalista játékstílust ismerte és művelte. a „jókais”, karikírozott, groteszkbe hajló ábrázolás ma is kockázatos, nagy a tét. ám úgy vélem: a baranghok eljátszása azt a törekvést szolgálja, hogy saját drámai hagyományainkból táplálkozva

bel

- 54 -

1981. 12. 18.

próbálkozzunk a színház művészi nyelvének megújításával, eszköztárának gazdagításával.

a darabválasztás tehát tudatos volt, s ezzel a vállalkozással is igyekszik előrelépni a társulat saját, csak rá jellemző arculatának formálásában, repertoárjának kialakításában - mondotta sik ferenc.

a békéscsabai színházban többek közt kátó sándor, dénes piroska, kővári judit, forgács tiber, pelsőczy lászló, csiszár nándor, széplaky endre és gyurcsek sándor igyekszik sikerre vinni a rendező elképzeléseit. /mti/

21.24 lmt 181281 0609
sam/ke/ár/ig hgy

mn

- . -

sb0072 4 180 mtib2054 /javítás/ t ö r ö l v e

00.008/4

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

p a r l a m e n t

bkk.1. puja frigyos beszámolója

a/pr

1981. december 18.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk puja frigyos külügyminiszter beszámolóját, amely pénteken hangzik el a parlamentben. embargós, csak jelzésre használható fel!

x x x

megtiszelő kötelességemnek teszek eleget, amikor - alkotmányos gyakorlatunkhoz híven - beszámolok a magyar népköztársaság kormányának külpolitikai tevékenységéről, álláspontjáról a nemzetközi élet legfontosabb kérdéseiben. pártunk xii. kongresszusa, majd ezt követően a múlt év szeptemberében elfogadott kormányprogram is megkülönböztetett figyelmet szentelt nemzetközi feladatainknak. ez érthető, hiszen szocialista építőmunkánk előrehaladása szorosan összefügg a nemzetközi politikai és gazdasági helyzet alakulásával. itt a parlamentben is számos esetben, nagy nyomatékkal esett szó arról, hogy országunk a nemzetközi helyzet fejleményei iránt igen érzékenyvé vált. az enyhülési folyamat megtorpanása, a feszültség növekedése, a világgazdasági folyamatok vártnál is kedvezőtlenebb alakulása miatt a korábbiaknál jóval nehezebb külső feltételek közepette kell megbirkoznunk az előttünk álló feladatokkal.

/folyt.köv./

- 1 -

bkk.1./ puja frigyos.....1.folyt./-a

a nemzetközi helyzet kiéleződése az amerikai vezetők 1977-78. óta tett intézkedéseinek egyenes következménye. Legfontosabb céljuk - s ebből nem is csinálnak titkot - a katonai fölény megszerzése a szovjetunióval, a szocialista közösség országaival szemben, hogy ennek alapján visszatérhessenek az erőpolitikához. a nato-államok már 1978-ban, washingtoni csúcstalálkozójukon elhatározták a katonai költségvetések évi 3 százalékos emelését, a nato miniszteri tanácsa pedig két évvel ezelőtt brüsszelben úgy döntött, hogy 572 új típusú, amerikai középhatótávolságú nukleáris rakétát telepít nyugat-európa öt országába,

az ez év januárjában hivatalba lépett amerikai köztársaságpárti adminisztráció magévá tette ezt a politikát, sőt néhány intézkedésével tovább súlyosbította a helyzetet. az amerikai kongresszus által jóváhagyott rekord nagyságú katonai költségvetés keretében meggyorsították a különböző haderőnemek nagyarányú fejlesztését, intenzíven folytatják az ugynevezett gyorshadtest megszervezését. megkezdték a neutronbomba gyártását. az állítólagos szovjet katonai fölényre, a „szovjet fenyegetésre”, hivatkozva egyes amerikai vezetők a korlátozott nukleáris háború lehetőségéről értekeznek, nukleáris figyelmeztető csapásról beszélnek.

elgondolkodtató, hogy most európát is a feszültség jelentős növekedése fenyegeti, azt a kontinenst, amely a háború és a béke szempontjából a legfontosabb terület, s amelyen a hetvenes évtizedben viszonylagos nyugalom volt. ha Európában felborulna a katonai erőegyensúly, nemcsak az európai béke és biztonság, hanem az egész világ békéje és biztonsága is jóvátehetetlen károkat szenvedne. nem véletlen, hogy a józanul gondolkodó nyugati vezetők ugyancsak felismerik az országokat is fenyegető veszélyt. érthető, ha az amerikai fegyverkezési-és rakétatelepítési tervek ellen óriási tömegek mozdulnak meg nyugat-európában,
/folyt.köv./

bkk.1./ puja frigyos.....2.folyt./-a

az utóbbi hetek néhány nemzetközi eseménye, az amerikai vezetők mérsékeltebbnek tűnő megnyilatkozásai, az európai nukleáris eszközökről genfben megkezdődött szovjet-amerikai tárgyalások és más jelenségek bizonyos reményeket keltenek a békét félő emberekben. helytelen lenne azonban illúziókat táplálni: az alapkérdésekben - az egyesült államoknak és a nato-nak kaonai fölényre, a szocializmus, a haladás elleni akciók kiszélesítésére irányuló politikájában - nincsenek lényeges változások.

a kiéleződött nemzetközi helyzet joggal vált ki aggodalmat világszerte, s indokoltan nyugtalanítja hazánk közvéleményét is. nem szorul különösebb magyarázatra, hogy ilyen helyzetben megnő a jelentősége az enyhülés korábbi eredményeinek megőrzése, a háborús veszély csökkentése, a fegyverkezési hajszá korlátozása érdekében vívott küzdelemnek.

a magyar népköztársaság, pártunk és kormányunk - hála az enyhülés napjainkban is ható tényezőinek - a rosszabbá vált nemzetközi körülmények közepette is folytatta aktív, széleskörű nemzetközi tevékenységét, a kapcsolatok fejlesztését a tőkésállamokkal s, a sokoldalú együttműködés keretében, a közreműködést az akut nemzetközi problémák rendezésében. mindezt szem előtt tartva, a jövőben még inkább ki kell aknázniunk lehetőségeinket az előttünk álló feladatok teljesítésében, a közös szocialista törekvések valóra váltásában, sajátos nemzeti érdekeink biztosításában.

az elmúlt évek világpolitikai és világgazdasági fejleményei is meggyőzően bizonyították: békénk és biztonságunk, gazdasági fejlődésünk szempontjából rendkívüli jelentősége van testvéri barátságunk ápolásának, sokoldalú együttműködésünk állandó fejlesztésének a szocialista országokkal, mindenek előtt a szovjetunióval. pártunk és kormányunk nemzetközi tevékenységének legfontosabb vonása változatlanul a kapcsolatok erősítése, bővítése, szövetségeseinkkel, mind a kétoldalú kapcsolatok, mind pedig a varsói szerződés és a kgst keretében.

/folyt.köv./

bkk.1./ megnyilt.....3. folyt./-a

a magyar-szovjet kapcsolatok kiterjednek a politikai, a gazdasági, az ideológiai, a kulturális és a tudományos élet minden területére. gyakorlatilag nincs a szocialista építőmunkának olyan területe, ahol kölcsönösen előnyös együttműködésünknek ne lenne meghatározó szerepe. ugyanezt mondhatjuk nemzetközi tevékenységünkről, összehangolt külpolitikai fellépésünkről is. kapcsolataink fejlődésének kiemelkedő állomásai voltak kádár jános és leonyid iljics brezsnyev hagyományossá vál találkozói és véleménycseréi a pártjaink és országaink előtt álló legfontosabb feladatokról. ezek a találkozók meghatározó fontosságúak a magyar és a szovjet nép barátságának elmélyítésében és arra ösztönöznek, hogy még tevékenyebben dolgozzunk a két ország kapcsolatainak bővítéséért. akcióink összehangolásában rendkívül nagy szerepet játszanak a béke védelmét, a biztonság megszilárdítását célzó lépéseink. az elmúlt napokban került sor nyikolaj alekszandrovics tyihonovnak, a szovjetunió miniszterelnökének magyarországi látogatására. biztosak vagyunk abban, hogy a magyar és a szovjet kormányfő találkozója, a szoros barátság légkörében folytatott megbeszélések minden területen újabb lendületet adnak országaink együttműködésének sokoldalú fejlesztéséhez, kapcsolataink szélesítéséhez.

a magyar népköztársaság kormánya különleges figyelmet fordít kapcsolatainak fejlesztésére, ápolására a szomszédos szocialista országokkal. a szovjetunióhoz fűződő testvéri kapcsolatainkról már szoltam. a szoros szövetség és a gyümölcsözően fejlődő együttműködés szálaival kötődünk északi szomszédunkhoz, a csehszlovák szocialista köztársasághoz. kapcsolataink és együttműködésünk sokoldalú fejlesztésén munkálkodunk a román szocialista köztársasággal. jól fejlődik sokrétű együttműködésünk a szocialista jugoszláviával.

meggyőződésünk, hogy a szomszédos szocialista országok évszázadok óta egymás mellett élő népeink szoros barátsága és együttműködése a társadalom fejlődésének fontos tényezője. legyen szó akár olyan feladatokról, mint az új társadalom építése, a gazdasági fejlődés előrelendítése, vagy akár olyan közös gondok együttes megoldásáról, mint a természeti környezet védelme, a közlekedés és a szállítás fejlesztése, a vízi utak karbantartása; vagy éppen olyan kérdésekről, mint a közös történelmi múltból eredő hagyomány és kulturális örökség harmonikus ápolása.

/folyt.köv./

bkk.1./ puja frigyes.....4. folyt./-a

mindez csak a kölcsönös megértés, az alkotó együttműködés keretében oldható meg. ezért is tartjuk fontos és jövőt építő feladatunknak, hogy szűkebb földrajzi térségünknek szoros, baráti viszony kialakításán és szüntelen erősítésén munkálkodjunk.

a történelem alakulása úgy hozta magával, hogy a velünk szomszédos országokban magyar nemzetiségű lakosok is élnek, mint ahogy élnek más nemzetiségűek magyarországon is. mi az kívánjuk, hogy a nemzetiségek legyenek hű állampolgárai hazájuknak, ugyanakkor létezésüknél, sajátos helyzetüknél fogva az összekötő kapocs szerepét is töltsék be népeink, és országaink baráti együttműködésében.

kétoldalú kapcsolataink a német demokratikus köztársasággal és a bolgár népköztársasággal az utóbbi években jelentősen szélesedtek és még tartalmasabbá váltak.

a lengyel népköztársaság államtanácsa december 13-án - az ország alkotmányával összhangban - bevezette a szükségállapotot. wojciech jaruzelski kormányfő elnökletével megalakult a nemzeti megmentés katonai tanácsa, amely különböző intézkedéseket tett. ezek a lépések az ellenforradalmi veszély leküzdését, az anarchia és a káosz megelőzését, a törvényes rend helyreállítását, a belső helyzet konszolidálását, a folyamatos termelőmunka biztosítását, a szocialista kibontakozásrt, az ország társadalmi és nemzeti felemelkedését szolgálják. oszjuk a lengyel kommunisták, és más haladó emberek álláspontját: lengyelország szocialista ország és az is marad, s - a varsói szerződés szilárd tagjaként - a jövőben is betölti fontos szerepét a szocialista közösségben.

e nehéz történelmi időszakban a magyar nép testvéri szolidaritásáról és támogatásáról biztosítja a szocializmus megvédéséért, az ellenforradalom ellen küzdő lengyel hazafiakat. pártunk és kormányunk elhatározott szándéka, hogy a magyar népköztársaság és a lengyel népköztársaság kapcsolatait minden területen erősíti és bővíti a hagyományos testvéri barátság szellemében, a proletárinternacionalizmus elve alapján.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ puja frigyes.....5.folyt./a

a magyar népköztársaság kormányának határozott álláspontja: a szükségállapot bevezetése a lengyel népköztársaság államtanácsának alkotmányos joga és az ország belügye. nyugaton akadnak olyanok, akik ezt kétségbe vonják, miután a szocialista rendszer megdöntéséről veszni látják elképzeléseiket, beavatkoznak lengyelország alkotmányos rendjébe és saját elképzeléseiket szeretnék ráerőltetni a lengyel népre. ezzel nemcsak a lengyel népnek okoznak károkat, hanem a nemzetközi biztonságnak, az európai enyhülésnek, a békének is.

a magyar népköztársaság kétoldalú kapcsolatai megfelelő ütemben fejlődnek az európai kontinensen kívüli szocialista országokkal, a kubai köztársasággal, a vietnami szocialista köztársasággal, a mongol népköztársasággal, és a koreai népi demokratikus köztársasággal. a laoszi népi demokratikus köztársasággal és a kambodzsai népköztársasággal a szocialista országokkal azonos kapcsolatok kiépítésén fáradozunk. kapcsolataink fejlődésének a kínai népköztársasággal a jelenlegi kínai vezetés szovjet- és szocialistaellenes, hegemoniára törekvő irányvonala állít korlátokat. a kínai vezetők lépései nem egy esetben a békét is veszélyeztetik.

az európai szocialista országok nagyobb része tagja a varsói szerződésnek. pártunk és kormányunk magasra értékelte a varsói szerződésben folyó munkát; ez a szervezet nemcsak tagállamainak védelméért tett mérhetetlenül sokat, de a szocialisták és a tőkés országok békés együttműködéséért is. a varsói szerződés politikai tanácskozó testülete és külügyminiszteri bizottsága nagyon sok fontos és reális javaslatot tett az északatlanti szövetség tagállamainak a leszerelés és az európai béke és biztonság megszilárdítása tárgyában. nem a varsói szerződés tehet róla, hogy javaslataiból a másik fél csak néhányat volt hajlandó érdemben megvizsgálni. a varsói szerződés országai most is, bármely pillanatban készek az egyenjogú, minden állam biztonsági érdekeit figyelembe vevő leszerelési és biztonsági megállapodások megkötésére. önmagáért beszél az, hogy a nato-országok erre ma még általában nem hajlandók.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ puja frigyes.....6.folyt./-a

a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa sokat tett a tagállamok gazdasági együttműködésének fejlesztéséért. az élet azonban azt bizonyítja, hogy ez nem elég. mi úgy véljük, hogy a tagországok együttműködését még szorosabbá kell tenni, meg kell gyorsítani a komplex program valóra váltását. más hatékony intézkedések is szükségesek, hogy a tagországok gondjai enyhüljenek. várakozással tekintünk a kgst tagállamok vezetőinek tervezett találkozására, részt vállalunk annak előkészítésében.

nagy fontossága van annak, hogy miképp alakul országunk viszonya a fejlett tőkés országokkal. elmondhatjuk: kétoldalú kapcsolataink valamennyi fejlett tőkésországgal rendezettek, s azok fejlesztéséért - a kölcsönös előnyök alapján, a helsinki záróokmány ajánlásaival összhangban - továbbra is fontos feladatunknak tartjuk. meggyőződésünk, hogy kétoldalú kapcsolataink bővítésével - erőnkhez mérten - hozzájárulhatunk a különböző társadalmi rendszerű országok közötti kölcsönös megértés és bizalom légkörének erősítéséhez is. ennek jegyében került sor a magyar vezető személyiségek és ezen országok vezető politikusainak megbeszéléseire. kiemelendők tartjuk kádár jános és más magyar vezetők tárgyalásait a hazánkba látogató nyugati államférfiakkal. sokéves tapasztalat, hogy ezek a megbeszélések nagyban elősegítik mind a kétoldalú kapcsolatok fejlődését, mind az álláspontok tisztázását és közelítését a különböző nemzetközi kérdésekben. lázár györgy német szövetségi köztársaságban tett látogatásának nagy jelentőséget tulajdonítunk. külön figyelmet fordítunk kis és közepes nagyságú európai tőkésországokhoz fűződő kapcsolataink ápolására, az együttműködés fejlesztésére. jó tanúbizonyság erre ausztria kancellárjának, dr. bruno kreiskynek a közelmúltban lezajlott magyarországi látogatása, s annak eredménye. ide soroljuk miniszterelnökünknek dániában és görögországban folytatott hasznos tárgyalásait is, valamint a ciprusi köztársaság elnökének magyarországi látogatását.

mi a magunk részéről - a békés egymás mellett élés szellemében - a jövőben is kapcsolataink kiegyensúlyozott, diszkriminációtól mentes szélesítésére törekszünk a fejlett tőkés országokkal, beleértve olyan nem európai országokat is, mint az egyesült államok, kanada, japán és ausztrália.

/folyt.köv./

bkk.1./ puja frigyos.....7.folyt./-a

ennek sikere persze nemcsak rajtunk múlik, hanem tőkés partnereinken is. meg kell nyíltan mondani, hogy egyes országok, s különösen a közös piac szervei részéről, még nem kevés akadályba ütközünk gazdasági kapcsolataink fejlesztésében.

külpolitikai tevékenységünkben - miként a nemzetközi életben is - mind jelentősebb szerepet játszanak a fejlődő világ országai. hazánk ma már több mint 80 fejlődő országgal áll diplomáciai kapcsolatban, mintegy 60 országgal pedig kereskedelmi megállapodásunk van. külkereskedelmi forgalmunk tíz év alatt megkétszereződött, s összege ma már dollárelszámolásu forgalmunk körülbelül 20 százalékát teszi ki.

politikai együttműködésünk elmélyülését jelzi a fejlődő országokkal, hogy jól alakulnak magasszintű kapcsolataink. losonczi páll, az elnöki tanács elnöke a múlt év őszén afrikai körutja során - etiópia, mozambik, zambia és tanzánia, valamint algéria vezetőivel tárgyalt. csupán ebben az esztendőben hazánkban üdvözölhettük angola, kuvait, libia, a jemeni népi demokratikus köztársaság és nigéria államfőjét, valamint irak első miniszterelnökhelyettesét. eredményes munkát végzett az a parlamenti küldöttségünk, amely péter jánosnak, az országgyűlés alelnökének vezetésével latin-amerika, illetve délkelet-ázsia több országát kereste fel. tovább bővültek a fejlődő országokkal a külügyminiszteri szintű kontaktusok, nőtt az érdeklődés hazánk iránt, erősödött az együttműködési készség. országunk jó hírnevét öregbíti az a több ezer magyar szakember és tanácsadó, aki a fejlődő országokban dolgozik, s a kölcsönösen előnyös megállapodások keretében segíti ezen országok fejlődését.

a kétoldalu kapcsolatokon túlmenően nagy jelentőségű, hogy a fejlődő országok zöme imperialistaeellenes külpolitikát folytat, és mind határozottabban száll sikkra a béke és a biztonság, a haladás ügyéért. ezért is tulajdonítunk nagy fontosságot az el nem kötelezett országok soron következő csúcspontjához. őszintén kívánjuk: az el nem kötelezett mozgalom ezen a fórumon is erősítse egységét, az együttes fellépést az eddig kimunkált közös platform alapján.

/folyt.köv./

bkk.1./ puja frigyos.....8.folyt./-a

a magunk részéről következetesen támogatjuk a fejlődő országoknak, az el nem kötelezett mozgalomnak a nemzetközi tevékenységét az imperializmus és a neokolonializmus elleni közös harcban. segítjük jogos törekvéseiket az új típusú, kölcsönösen előnyös, az egyenjogúságon alapuló nemzetközi gazdasági kapcsolatok megteremtésére, gazdasági függetlenségük megszilárdítására. továbbra is készek vagyunk lehetőségeinkhez mérten előmozdítani gazdasági felemelkedésüket.

a magyar népköztársaság képviselői aktív munkát fejtenek ki az egyesült nemzetek szervezetében és kapcsolatos szerveiben. javaslataikkal, kezdeményezéseikkel kivívták számos más ország elismerését.

a magyar népköztársaság a nemzetközi életben továbbra is tekintélynek örvend. ezt a magyar szocialista munkáspárt 25 éves következetes elvi politikájának, szocialista rendszerünk szilárdságának, dolgozó népünk odaadó munkával elért eredményeinek köszönhetjük. mindezt világszerte elismerik. bizonyítékkul szolgálhatnak erre az 1956. évi ellenforradalom leverésének 25. évfordulójához kapcsolódó események. bár egyes szélsőséges nyugati körök, a jobboldali magyar emigráció ezt az évfordulót is messzemenően ki akarta használni országunk ellen, a szocializmus lejáratására, „fáradozásai”, elszigetelődtek, lényegében visszhang nélkül maradtak. a szocialista Magyarország immár két és fél évtizedes, lendületes politikai és gazdasági fejlődését, országunk felvirágzását a legreakciósabb kommentátorok sem kerülhették meg. mi továbbra is készek vagyunk „beszélni”, sőt vitatkozni is magyarországról, mert tudjuk, hogy eredményeink, szilárd belső helyzetünk, következetes nemzetközi tevékenységünk alapján van mit mondanunk.

pártunk nemzetközi tevékenységének, kormányunk külpolitikájának elvei és fő irányvonala változatlan; ennek eredményes gyakorlati megvalósítására törekszünk a jövőben is. támogatunk minden olyan törekvést, javaslatot, amely hozzájárul szocialista építőmunkánk békés nemzetközi körülményeinek biztosításához.

hazánk nemzetközi tevékenységének középpontjában továbbra is a béke és a biztonság megszilárdítása, az enyhülés tényezőinek, elemeinek erősítése áll. a varsói szerződés tagállamaival együtt következetesen küzdünk a háborus veszély elhárításáért, a fegyverkezési verseny megfékezéséért, a leszerelésért, a fegyverzet alacsonyabb szintjén megvalósuló egyenlő biztonsáért.

/folyt.köv./

bkk.1./ puja frigyos.....9folyt./a

a béke és a biztonság megszilárdítását a legjobban az szolgálja, ha megvalósíthatnánk az általános és teljes leszerelést. mivel ez még nem realitás. ezért arra kell törekednünk hogy a leszerelés egyes részproblémáiban érjünk el előrehaladást. mint tudjuk, ezen a téren már jónéhány megállapodás született, de ez a kedvező folyamat lefékeződött.

a leszerelés nagy probléma-körén belül különös fontosságú kell tulajdonítani a nukleáris fegyverzetek korlátozásának és csökkentésének. ha a leszerelés ügyének továbbvitele a ma legfontosabb problémája - márpedig az -, akkor ezen belül a nukleáris fegyverzetek korlátozása és csökkentése a legsürgősebb teendő.

ezért üdvözölte népünk és kormányunk örömmel azokat a szovjet-amerikai szerződéseket, amelyek a stratégiai fegyverzet korlátozására vonatkoztak. csak sajnálni tudjuk, hogy az amerikai szenátus nem ratifikálta a második salt-megállapodást.

a mostani idők egyik legfontosabb feladata a nato 1979. évi brüsszeli döntése következtében előállt veszélynek az elhárítása. az 572 középhatótávolságú nukleáris rakéta telepítése nyugat-európa öt országába nem csak az európai, de a globális katonai erőegyensúlyt is felborítaná. hiszen a telepítésre szánt rakéták középhatótávolságúak ugyan, de - miután elérhetik a szovjetunió létfontosságú körzeteit is - stratégiai jellegűnek minősülnek. ugyanakkor köztudomású, hogy a szovjetunió középhatótávolságú nukleáris fegyverei nem érik el az egyesült államokat.

tudjuk, milyen nyugtalanságot váltott ki a nato terve európa országaiban. értékeljük azokat az erőfeszítéseket is, amelyeket egyes nyugat-európai kormányok kifejtettek annak érdekében, hogy az egyesült államok is kész legyen tárgyalóasztalhoz ülni ennek a rendkívül fontos kérdésnek a megvitatására. üdvözöljük a november 30-án genfben megindult szovjet-amerikai tárgyalásokat a középhatótávolságú nukleáris eszközökről. tudjuk, hogy e tárgyalások bonyolultak, hosszadalmasak lesznek, megkezdésüket mégis pozitívan kell értékelni.
/folyt.köv./

bkk.1./ puja frigyos.....10.folyt./-a

ezt megelőzően két fontos megnyilatkozás hangzott el a témában: ronald reagannak, az egyesült államok elnökének és leonyid iljics brezsnyevnek, a szovjetunió kommunista pártja főtitkárának, a legfelsőbb tanács elnökének a javaslata. reagan elnök indítványából kiviláglott, hogy az egyesült államok továbbra is ragaszkodik az egyoldalú előnyökhöz. az ugynevezett „zéró-opció”, a szárazföldi telepítésű nukleáris rakéták terén azt jelentené, hogy miközben a szovjetunió leszerelné szárazföldi rakétáit, érintetlenül maradnának az ugynevezett előretolt telepítésű, amerikai nukleáris eszközök, valamint az angol és a francia nukleáris csapásmérő erők. egészen másként közelítette meg ezt a kérdést leonyid iljics brezsnyev. kijelentette: a szovjetunió a középhatótávolságú nukleáris rakéták telepítésének moratóriuma esetén - addig is, amíg végső megállapodás történik a kérdésben - kész egyoldalúan csökkenteni középhatótávolságú nukleáris rakétáinak számát - a szovjetunió kész akár az összes nukleáris eszközök leszerelésére Európában, de ezt kellene tennie a többi nukleáris hatalomnak is. ez lenne az igazi nulla megoldás.

kétség nem férhet ahhoz, hogy a genfi szovjet-amerikai tárgyalások kimenetele az egész világhelyzetre nagy hatást gyakorol majd. reméljük, hogy az amerikai fél is számot vet az európai népek határozott kívánalmaival; erősödjék meg egyezési készsége, s a genfi tárgyalásokon sikerül elhárítani az európai népek számára oly nagy veszélyt képező elgondolás valóraváltását.

kontinensünk és más földrészek népeiben is bizakodást kelt az, hogy a szovjetunió és az egyesült államok külügyminisztere 1982. elején találkozni fog, s az is, hogy amerikai részről bizonyos készség mutatkozik a tárgyalásokra a salt-folyamat továbbviteléről.

az európai országokban nagy visszhangot keltettek azok az elképzelések, amelyek európa különböző térségeiben atomfegyvermentes övezetek létrehozására vonatkoznak. úgy véljük, hogy azok az erőfeszítések, amelyek atomfegyvermentes övezet létesítését célozzák európa északi részén, a balkánon és a földközi tenger térségében, támogatásra méltóak. a varsói szerződés külügyminiszteri bizottságának december elején tartott bukaresti ülése szerint a legcélszerűbb az lenne, ha minden nukleáris fegyvert eltávolítanának az európai térségből, s atomfegyvermentes övezetté válna egész európa.
/folyt.köv./

bkk. 1. / puja frigyos... 11. folyt./rj

ismeretes ezzel kapcsolatosan a szovjetunió álláspontja is: kész kötelezettséget vállalni arra, hogy semmilyen körülmények között sem alkalmaz atomfegyvert azon országok ellen, amelyek tagjai lesznek az atomfegyvermentes övezetnek, s nem gyártanak, nem szereznek be másról és nem tárolnak atomfegyvert. kedvező lenne, ha ehhez hasonló állásfoglalás hangzana el a többi nukleáris fegyverrel rendelkező hatalom részéről is.

1973 óta, immár nyolc éve folynak bécsben a közép-európai haderőcsökkentési tárgyalások. a résztvevő szocialista országok azzal az elhatározással ültek a tárgyaló asztalhoz, hogy az egyenlő biztonság elve alapján mielőbb megállapodást kössenek. szocialista javaslatokban nem is volt hiány, ám azokat a nato-országok sorra-rendre elutasították. a szocialista országokat nem lehet azzal vádolni bécsben, hogy nem elég rugalmasak és nem készek a kompromisszumra, hiszen elfogadták a nato-országok által előterjesztett javaslatok nagyobb részét. a szovjetunió a tárgyalások előrehaladása érdekében egyoldalú gesztust is tett: visszavont a német demokratikus köztársaságból 20.000 katonát és 1000 harckocsit. mégis, mintha semmi sem történt volna, hiszen a nato-országok huzzák-halasztják a megállapodást. nehéz szabadulni attól a benyomástól, hogy a nato-államok bécsben nem akarnak egyenlő jogu megállapodást, ott is egyoldalú előnyökre törekszenek.

a magyar népköztársaság mindig nagy figyelmet szentelt az európai biztonsági és együttműködési folyamatnak. a helsinki értekezlet kezdeményezői között voltunk s kormányunk nem keveset tett azért, hogy a helsinki záróokmány elvei és ajánlásai alapján országunk bővítse a kapcsolatait az aláíró országokkal. ezen törekvéseink eredményei közismertek.

természetes, hogy az 1980. őszén megkezdődött madridi találkozótól is előrehaladást vártunk a béke és a biztonság megszilárdítása terén. nem kis csalódást keltett bennünk az, hogy egyes nyugati delegátusok - a konstruktív, gyümölcsöző, előrevivő tevékenységgel szemben - elsőbbiséget adtak a szocialista országok ellen irányuló rágalmaszásoknak. a helsinki folyamat erejét mutatja, hogy a találkozó, a nyilvánvalóan hátráltató tevékenység ellenére is, eredményeket ért el; mintegy 80 százalékban megfogalmazta a kiadásra tervezett záródokumentum szövegét. természetesen maradtak még problémák, közöttük igen fontosak, amelyeknek megoldása érdekében további erőfeszítéseket kell tenni.
/folyt.köv./

bkk.1.6/ puja frigyos.....12.folyt./-a

a találkozó eddigi lefontosabb eredményének aet tartjuk, hogy sikerült elfogadtatni minden résztvevővel: a nem távoli jövőben meg kell szervezni az európai katonai enyhülési és leszerelési konferenciát, amely bizalomerősítő intézkedésekkel és más, a kaonai enyhülést e

ősegítő kérdésekkel foglalkozna. a konferencia létrehozása érdekében a szovjetunió nagyvona

tu gesztust tett: a helsinki záróokmányban megjelölt 250 kilométeres helyett egész európai területére hajlandó kiterjeszteni a bizalomerősítő intézkedések hatályát. csak természetes, hogy egy ilyen jelentős javaslat feltételezi: a nyugati országok is kiszélesítik a bizalomerősítő intézkedések övezetét.

a marylár küldöttség madridban azon munkálkodik, hogy végülis sikerüljön áthidalni az ellentéteket, hiszen a találkozó sikeres befejezése nagyban javítaná a nemzetközi légkört; kudarcra viszont hosszabb időre visszavetné a helsinki folyamatot.

a világ különböző részeiben kirobbant tartós konfliktusok nem kis mértékben befolyásolják az országok viszonyát, s nehezítik a nemzetközi problémák meroldása érdekében folyó tevékenységet. hazánk, együtt a szocialista közösség országaival, továbbra is következetesen sikraszáll a merlévő tüzfészkek kioltásán u naméetközzi légkört mérgező hatásuk csökkentéséért. e fórumon is hangsúlyozni kívánom, hogy a magyar népköztársaság lehetőségeihez mérten mindig kész közreműködni a békét fenyegető feszültséggócok rendezésében.

ami a közel-keleti válságot illeti, napjainkban még inkább nyilvánvalóvá vált a camp david-i különalku kudarc. ennek felismerése tükröződik a nyugat-európai és egyes nyuga-barát arab országok vezető köreiben is. különböző elképzelések látnak napvilágot a válságos helyzetből való kiuról. a mi véleményünk szerint a kiut lényege - mint azt már nem egy ízben hangsúlyoztuk - a palesztin nép önrendelkezési jogának elismerése, beleértve az önálló államalapítást is; az izraeli csapatok kivonása valamennyi megszállt arab területről; a térségbeli államok biztonságának szavatolása.

/folyt.köv/

bkk.1./ puja frigyos.....13.folyt./-a

továbbra is az a nézetünk, hogy a kérdés rendezése érdekében nemzetközi értekezletet kell összehívni az összes érdekelt fél részvételével, beleértve a palesztin nép egyedüli képviselőjének, a palesztin felszabadítási szervezetnek a részvételét is. izrael parlamentje 1981. december 15-én felhárító határozatot hozott: elfogadta a kormány javaslatát a szíriához tartozó golan fennsík bekebelezéséről. ezt a döntést az egész világ elítéli, mint olyan akciót, amely rávilágít izrael erőszakos terjeszkedési törekvéseire. imé, ide vezet az egyesült államok és izrael ugynevezett stratégiai együttműködése! az ilyen lépések szinte lehetlenné teszik a térség tartós békéjének és biztonságának helyreállítását. a helyzetet tovább bonyolítják a nagyarányú amerikai hadmozdulatok, a szilárdság frontjához tartozó egyes országok, így libia ellen elkövetett provokációk.

nem minden aggodalom nélkül tekint a világ a perzsa öböl térségében tapasztalható fejleményekre. az amerikai vezetők az öböl-beli országok fenyegetettségéről beszélnek, „védelmet,„ ajánlanak fel valamilyen elvont ellenség ellen, holott ez az országok minden jel szerint képtelenek megvédeni magukat. de nem is ez a dolog lényege, hanem az, hogy az ugynevezett gyorshadtestnek szeretnének megfelelő támaszpontokat szerezni

afganisztán ellen tovább folyik a hadüzenet nélküli háború. a külföldről - amerikai, kínai, pakisztáni segítségével - mesterségesen szított feszültség csak arra jó, hogy elterelje e térség országainak figyelmét az imperializmus és szövetségesei elleni harcról. véleményünk szerint a helyzet rendezésére jó alapot kínálnak az afgán kormány reális, valamennyi érintett fél tényleges érdekeit tiszteletben tartó, ismert javaslatai, melyeket a magyar kormány támogat.

az utóbbi hónapokban jelentősen nőtt a feszültség a karib-tenger és közép-amerika térségében. súlyos fenyegetésekkel néz szembe a forradalmi nicaragua, s egyre nyitabb az imperialista beavatkozás salvadorban. fokozódott a szocialista kuba ellen irányuló hangulatkeltés és fenyegetőzés. egyes washingtoni megnyilatkozások nem tartanak kizártnak egy, a kubai köztársaság, illetve nicaragua ellen irányuló agresszív lépést, valamiféle „büntetőakciót,„ az országok és népek nagyrésze elítéli az ilyen terveket. e helyről is szeretném kifejezni: népünk szolidáris a függetlenségét, szuverenitását védelmező testvéri kubai és nicaraguai néppel.
/folyt.köv./

bkk.1. / puja frigyos.....14.folyt./-a

az indokinai országok békés építőmunkájának kibontakozását, gazdaságuk helyreállítását továbbra is nagymértékben akadályozza az imperializmus szélsőséges erőivel összejátszó kínai vezetés hegemonista politikája, a térség konszolidációját gátló politikai s nem utolsósorban katonai tevékenysége. az itt kialakult helyzet orvoslásának egyetlen igazi gyógymódja van: véget kell vetni kína expanzív törekvéseinek, az indokinai és a délkelet-ázsiai országok megosztását célzó képmutató politikájának és propaganda tevékenységének.

a kambodzsai konszolidáció eredményei érthető okok folytán nem tetszenek kínának, s a népi rendszer ellenségeinek sem. de nem egészen érthető az asean-országok magatartása. elképzelhető-e, hogy a kambodzsai nép a nyakára engedi ültetni a gyökértelen emigránsok csoportját, akiknek a fegyveres ereje ráadásul pol-pot fegyvereseiből kerülne ki? tudomásul kellene venni, hogy a kambodzsai nép véglegesen lerázta pol-pot és más kínai helytartók uralmát, s - pártja, kormánya vezetésével - eredményesen dolgozik országa gazdaságának helyreállításán, egy új, jobb társadalom felépítésén.

az elmúlt hónapokban nagy jelentőségű szovjet és más szocialista javaslatok hangzottak el a közép-kelet és a perzsa-öböl problémáinak rendezéséről, valamint az indiai-óceán és a távol-kelet békéjének és biztonságának megszilárdításáról. úgy véljük: ezek időszerű reális javaslatok, s kívánatos, hogy az érdekelt államok pozitívan reagáljanak, mielőbb konkrét tárgyalások kezdjenek e kérdésekről.

szólni kell néhány szót dél-afrikáról is. a dél-afrikai köztársaság fajüldöző kormányzata - nyilván külföldi támogatóinak egyetértésével háborús tüzfészek létrehozásán mesterkedik angola déli határán. ez a rezsím semmibe veszi az angolai népi köztársaság szuverenitását. fegyveres erői mélyen benyomulnak angolába és ott vandál pusztításokat végeznek. itt az idejek, hogy komoly lépések történjenek ennek az arcátlan agresszióknak a megfékezésére! az érintett államoknak végre komoly lépéseket kellene tennie namibia függetlenségének biztosítására.
/folyt.köv./

bkk.1./ puja frigyos.....15.folyt./-a

nem lehet megfelekedni arról sem, hogy Európában is van egy régóta húzódó, megoldásra váró probléma, s ez a ciprusi kérdés. álláspontunk e tekintetben is változatlan. ciprus állami egységének helyreállítása, területi integritásának biztosítása mellett vagyunk. a szigetország két nép-közösségének tárgyalásain a feleket kielégítő megoldást kell találni. fellépünk az összes külföldi csapat kivonása, a külföldi katonai támaszpontok megszüntetése mellett. egyet-értünk ciprus el nem kötelezett státusának fenntartásával és biztosításával.

mint látható: a világban nem kevés probléma halmozódott fel. a szocializmus országai, különösen a varsói szerződés tagállamai időről-időre áttekintik a kialakuló

helyzetet, s meghatározzák a közös tennivalókat. ezt tettük az elmúlt napokban a varsói szerződés külügyminiszteri bizottságának bukaresti ülésén is, ahol meghatároztuk együttes feladatainkat az ensz közgyűlés 1982-ben esedékes, leszereléssel foglalkozó második rendkívüli ülésének és a madridi találkozóval - tehát két igen fontos kérdésrel - kapcsolatban. az ülésünk újra megfogalmazta a varsói szerződés vezető szerveinek javaslatait a leszerelés, a béke és a biztonság megszilárdítása ügyében.

a nemzetközi életben felgyülemlett problémák nagyok, de nem megoldhatatlanok. ha megvan a békés megoldás melletti elkötelezettség, az érdekek kölcsönös figyelembe vétele és a kellő türelem, - nem maradhatnak el az eredmények. a szocialista országok - köztük a mi hazánk is - a vitás nemzetközi kérdések és konfliktusok békés megoldásának a módszerét ismeri el helyesnek, s fő eszköznek mindig is a tárgyalásokat tartotta. messzemenően támogatjuk a szovjetunió, a varsói szerződés tagállamainak közösen kialakított, békés megoldásra szólító javaslatait, kezdeményezéseit és aktívan résztvállalunk azok megvalósításában.

Leonyid iljics brezsnyev legutóbbi látogatása a német szövetségi köztársaságban; vezető nyugat-európai politikusok moszkvai és más szocialista országokban lezajlott találkozó ismételen megerősítették: nincs olyan kérdés, amelyről a szovjetunió és a szocialista országok nem lennének készek tárgyalni, minden előfeltétel nélkül. a tárgyalások azonban csak akkor lehetnek eredményesek, ha a tárgyaló felek egyike sem törekszik egyoldalú előnyökre, ellenkezőleg figyelembe veszi a másik fél elemi biztonsági igényeit és érdekeit is.

/folyt.köv./

bkk.1./ puja frigyos.....16.folyt./-a

szükségesnek tartom annak hangsúlyozását is, hogy a jelenlegi helyzetben a nemzetközi problémák megoldásában a szovjet-amerikai viszony még meghatározóbb a korábbinál, még fontosabb szerepet játszik. az égető nemzetközi problémák tartós rendezése, s a szocialista és a más rendszerű országok kapcsolatainak széleskörű fejlődése aligha képzelhető el a két ország megfelelő együttműködése nélkül. szeretnénk remélni, hogy a szovjet-amerikai kapcsolatok - amelyek az utóbbi években nem a szovjetunió hibájából romlottak meg - előbb-utóbb normalizálódnak. maradéktalanul támogatjuk az erre irányuló szovjet erőfeszítéseket, a szovjetunió kommunista pártja xxvi. kongresszusának javaslatait, az 1980-as évek új békeprogramját és az azóta tett szovjet javaslatokat.

a nemzetközi feszültség növekedése sok gond és nehézség forrása hazai építőmunkánkban és nemzetközi tevékenységünkben egyaránt. tudjuk, hogy időre és nagy erőfeszítésre lesz még szükség ahhoz, hogy a szocialista és más békeszerető országok valamennyi józanul gondolkodó ereje leküzdhesse a szélsőséges imperialista körök hidegháborús törekvéseit. szilárd meggyőződésünk azonban: a békés egymás mellett élés, az enyhülés nem muló epizód az emberiség történetében, hanem az egyetlen reális alternatíva a világ minden állama és népe számára, társadalmi rendszerüktől, szövetségi elkötelezettségüktől függetlenül.

az enyhülés egyik legjelentősebb eredménye, a helsinki záróokmány elve és szelleme ma is hat. hozzájárul ahhoz, hogy Európában - a feszültség növekedése ellenére - viszonylag kiegyensúlyozott az együttműködés a különböző társadalmi rendszerű országok között, politikai, gazdasági, tudományos és egyéb területeken. ez még mindig stabilizáló hatást gyakorol a világ más térségeire, az egész nemzetközi légkörre. az imperialista törekvések ellenére változatlanul létezik az enyhülési folsámat objektív alapja: erőegyensúly a szovjetunió és az egyesült államok, a varsói szerződés és a nato között.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ puja frigyes.....17.folyt./-a

a szocializmus, a haladás erőinek gyarapodása, a szocialista országok, mindenekelőtt a szovjetunió aktiv békepolitikája, százmilliók határozot béke melletti kiállása új perspektívát nyújt a világnak. biztosítéka arra, hogy a feszültség, a háboru megszállottjai nem kerekedhetnek felül. bizunk abban, hogy a jelenlegi feszültség bizonyos idő után csökkenni fog, s előbb-utóbb újra érvényesül az enyhülés, a józan ész politikája. ez persze nem megy simán. ezért kemény, határozott harcot kell folytatni mind a nemzetközi szintéren, mind a munka frontján.

több évtizedes, töretlen külpolitikánk szorosan egybekapcsolódott a szocialista közösség legfontosabb külpolitikai feladatával, a béke és a biztonság megszilárdításának céljával. sokoldalú, testvéri együttműködésünk a szovjetunióval, a szocialista közösség országaival egyben békepolitikánk sikereinek záloga is - mondotta befejezésül puja frigyes, kérve az országgyűlést: a kormány nevében adott beszámolót vitassa meg és fogadja el. /mti/

- 18 -

parlament

bkk.2. az országgyűlés téli ülészakájának második napja

t ag-gy-ma-of/tm/a pr

1981. december 18.

pénteken délelőtt 10 órakor folytatta munkáját az országgyűlés téli ülészakája. legfelsőbb államhatalmi testületünk tanácskozásán megjelentek: losonczy pál, az elnöki tanács elnöke, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, valamint az mszmp politikai bizottságának más tagjai. részt vettek az ülésen a központi bizottság titkárai, a kormány tagjai. az emeleti páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője.

az elfogadott napirendnek megfelelően az országgyűlés a kormány külpolitikai tevékenységéről szóló beszámolót vitatta meg; a jelentést puja frigyes külügyminiszter terjesztette elő.
/folyt.köv./

10.12/a

- 19 -

MK

p a r l a m e n t

bkk. 2. / az országgyűlés...h1. olyt./rj

/puja frigybeszédét mai bkk 1-es hírnkben közöltük.
az embergót az alábbi javítások figyelembe vételével

f e l o l d j u k ! /

a 2. folyt. 1. bek. alulról számított 4. sorától a szöveg helyesen:

..táplálni: az alapkérdésekben az egyesült államok és a nato politikájában nincsenek lényeges változások.

ue. folyt. 3. bek. 3. sorában a szöveg helyesen:

...nemzetközi körülmények közepette is folytatja aktiv, széleskörű...

a 4. folyt. 3. sorában a szöveg helyesen...

szűkebb földrajzi térségünkben szoros, baráti...

a 9. folyt. 4. bek. első mondata helyesen:

..a mostani idők egyik legfontosabb feladata az 1979. évi brüsszeli döntés következtében előállt veszélynek az elhárítása.

a 6. folyt. 2. bek. alulról számított 8. sorában a szöveg helyesen:

...figyelmet fordítunk a kis és ...

a 10. folyt. 1. bek. 4. sorában a funkció helyesen:

leonyid iljics brezsnyevnek, a szovjetunió kommunista pártja központi bizottsága főtítkárának, a legfelsőbb tanács elnöksége elnökének...

ue. folyt. alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen:

..nukleáris rakétáinak számát. a szovjetunió...

/folyt.köv./
11.15 rj

-20-

p a r l a m e n t

bkk. 2. / az országgyűlés... 3. folyt./rj

a 13. folyt. 4. sorában a név helyesen:

palesztinai felszabadítási szervezet.

ue. folyt. 2. fek. utolsó sorában a szöveg helyesen:

..ismert javaslatai, melyeket a magyar kormány is támogat.

a 14. folyt. 4. bek. alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen:

..végeznek. itt az ideje, hogy komoly lépések..

x x x

darvasi istván /budapest, 19. vk. / a magyar hirlap

főszerkesztője, az országgyűlés külügyi bizottságának titkára jelentette ezután a parlamentnek, hogy a külügyi bizottság az ülészakra készülve megvitatta és egyetértéssel tudomásul vette a külügyminiszteri beszámoló elvi mondanivalóját és lényegesebb tételeit. a bizottság az országgyűlésnek is javasolja a kormány külpolitikai tevékenységéről szóló beszámoló tudomásul vételét.

a nemzetközi életnek a külügyi bizottság legutóbbi ülése óta történt eseményeit érintve, egyebek között elmondta:

- megnyugvással vehettük tudomásul, hogy a lengyel népköztársaság államtanácsa szükségállapotot hirdetett és megalkult a nemzeti megmentés katonai tanácsa. tudjuk, hogy bár ezek csak az első lépések a rendteremtés, az ellenforradalom veszélye elleni eredményes harc, a szocialista konszolidáció és a lengyelország sajátosságainak megfelelő politika kidolgozásának útján, ám elkerülhetetlen, indokolt és szükséges lépések, amely nélkül szocialista konszolidáció és megújult szocialista politika egyaránt elképzelhetetlen.

a továbbiakban kifejtette:

/folyt.köv./
11.25 rj

-21-

MK

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 4. folyt./rj

- az a nemzetközi tekintély és megbecsülés, amelynek a magyar népköztársaság világszerte örvend, jól mérhető parlamentünk külügyi tevékenységében és külkapcsolataiban is. sok országban járt az elmúlt esztendőben magyar parlamenti küldöttség, vendégül láttunk számos parlamenti küldöttséget, hazánkba látogattak jelentős és nagytekintélyű politikusok, parlamenti tisztségviselők és képviselők.

a küldöttségek és a politikusok látogatásai mindig eszmecserékkel is együtt járnak s ez a közleményekben általában mint kölcsönös tájékoztatás szerepel. külföldön tárgyaló képviselőink szavainak az ad meggyőző erőt, hogy maguk mögött tudják szilárd belső rendünket, a szocialista nemzeti egységet, a fejlődő és mindinkább kibontakozó szocialista demokráciát, a jó közellátást. úgy léphetnek fel, mint annak a magyar népköztársaságnak a képviselői, amely valódi nemzeti érdekeinek tudatában hű tagja az európai szocialista országok varsói szerződésének és amely éppen ezért a kétoldalú kapcsolatokban e háttérrel hatékonyan tudja képviselni nemzeti érdekeit.

képviselőink abban a tudatban tárgyalnak külföldön, hogy a világról szerzett tapasztalataik nagyrészt egybeesnek a fejlett tőkés országokban mind sűrűbben megforduló és azok életével ismerkedő, s gondolkodó magyar állampolgárok tapasztalataival. a magyar turisták láthatják, hogy életünk minősége, a közellátás, a közegészségügy, a közoktatás és a kultúra, valamint az életmód nálunk egy és másban már jobb, egy és másban még elmaradhat a fejlett tőkés országoké mögött, az azonban bizonyos, hogy más: szocialista! igen keveseknek jut eszébe, hogy a hazai létbiztonságot és nyugalmat felcseréljük a tőkés világ veszedelmeivel és bizonytalanságaival.

az országgyűlés delegációi és tagjai nem a kormány meghatalmazottaiként tárgyalnak, nem irnak alá egyezményeket. ennek ellenére érdemes szorgalmazni a parlamenti kapcsolatokat, mert alig mérhető jelentősége van annak, hogy megismerjük egymás országait. így jobban megértjük a másik fél nézeteinek indokait, és bizalmat építő személyes ismeretségeket kötünk.

a parlamenti emberek nagy találkozóit 1889 óta az interparlamentáris unió tavaszi és őszi tanácskozásai, a tanácsülés és a konferencia, Magyarország alapító tagja az uniónak, és munkájában a magyar küldöttség ma is aktívan részt vesz. a magyar delegátusok rendszerint tisztségeket is betöltenek, jelenleg magyar alelnöke van az unió politikai bizottságának.

/folyt.köv./
11.45 rj

-22-

MK

parlament

bkk. 2./ az országgyűlés.....5. folyt./-a

az interparlamentáris uniónak egykoron ötven parlament képviselői voltak tagjai. így volt ez körülbelül az 1960-as évek végéig. ettől kezdve az unió tagcsoportjainak száma nőni kezdett, és most, szeptemberben a havannában tartott, sorrendben 68. konferencián elérte a százat. ma már közöttük vannak a fejlett tőkés országokon és a szocialista országokon kívül azok a csoportok is, amelyek a harmadik világ országainak parlamentjeit képviselik.

a megnövekedett létszám ujabban gondokat okoz az interparlamentáris unió működésében. a tavaszi tanácsüléseknek és az őszi konferenciáknak meghatározott időtartamuk van. minthogy azonban az unióban ma már a harmadik világ országai vannak többségben, igen nehéz keretek közé szorítani vagy korlátozni a napirendre tűzendő kérdések számát. így - mint ez most havannában is történt - az érdemben megtárgyalhatónál lényegesen több kérdés kerül napirendre, nő az ülések száma és időtartama, anélkül, hogy magának az ülésnek az időtartamát hosszabbíthatnánk. az ülések éjszakába nyulnak, a napirendi pontok nem tárgyalhatók meg fontosságuknak megfelelően, a delegátusok pedig sokszor szinte a végkimerülésig dolgoznak.

a másik gond az, hogy bár a neokolonializmus és a faji megkülönböztetés, a gyarmati rendszer elleni harc, latin-amerika és afrika kérdéseinek fontossága nem vitatható, a világ békéje szempontjából nem üdvözölhető, hogy - mint ez havannában is történt - nem sikerül érdemének megfelelően megtárgyalni korunk legfőbb problémáját, a fegyverkezési versenyben rejlő és az emberiség egészét fenyegető veszélyt és az e veszély elhárításában legfontosabb szerepet játszó amerikai-szovjet viszonyt, a két társadalmi rendszer országainak viszonyát, a békés egymás mellett élés kérdéseit. ezért nem lehetünk elégedettek például azzal a nagyon is kompromisszumos és így elég keveset mondó szöveggel, amely a kérdésekben a havannai konferencián megszületett.

/folyt.köv./
11.40/a

- 23 -

MK

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....6.folyt./-a

az interparlamentáris unió fontosságát már csak azért is hiba lenne lebecsülni, mert nem lehet jelentéktelen nemzetközi szervezet ez, amelyben a világ száz parlamentje képviselteti magát. érdemlegesebbé válhat az unió munkája jobb ügyrend kialakításával, s ha csak annyi kérdést tűzünk napirendre, amennyit érdemben meg is tudunk tárgyalni. még többet segíthet, ha egyetértésre tudunk jutni abban, hogy a megtárgyalandó kérdéseket megfelelő fontossági rendbe soroljuk, és azt keressük, amiben meg tudunk egyezni, amiben egyet tudunk érteni. ha ezt el tudjuk érni a parlamentek kétoldali kapcsolataiban, sikerülnie kell az interparlamentáris unióban is.

darvasi istván közölte, hogy az interparlamentáris unió jövő évig őszi ülészsaka határozati javaslatainak előkészítésére hivatott tavaszi tanácsülés 1982. április 12-én ül össze nigéria fővárosában, lagosban. a végrehajtó bizottság a legutóbbi, havannai konferencia berekesztése után tartott ülésén meghatározta a jövő évi munka témáit. így ismét napirenden lesznek a leszerelés kérdései, különös tekintettel a katonai költségvetések csökkentésére és ennek gazdasági hatására, valamint a harmadik világ gazdasági fejlődésére. napirendre kerül a ,, politikai megoldás keresése az elözlés és a külföldi csapatok által való megszállás problémájára,, című téma. azt hiszem - mondta a képviselő - mindnyájunk számára világos, hogy kik és milyen szándékkal tűzik napirendre ezt a kérdést, de az is világos, hogy éppen mert a meghozandó határozati javaslat ilyen címet visel, nekünk is bőven lesz mondanivalónk. újból napirenden lesznek különböző parlamenti kérdések, így az alkotmány tiszteletben tartása, valamint a parlamentek nemzetközi tevékenysége, az éhség problémái a világban, környezetvédelmi témák és a neokolonializmus kérdése.

a magyar interparlamentáris csoport munkáját úgy végzi, hogy - igényelve és élvezve a külügyminisztérium és a különböző kérdésekben jártas itthoni szakemberek közreműködését az ülésekre felkészülésben - eredményesen tudja képviselni a magyar népköztársaságot, a szocialista országok közös érdekeit és az emberiség haladását.

/folyt.köv./
11.49/a

- 24 -

MK

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....7.folyt./-a

kállai gyula / hajdu-bihar megye, 1.vk./, a hazafias népfrent országos tanácsának elnöke megállapította, hogy hazánk nemzetközi tevékenysége nem bizonyos hatalmi körök és érdekcsoportok, hanem a munkásosztály célkitűzéseinek megfelelően, az egész nép alapvető érdekeit fejezi ki és képviseli. hazánkban a társadalom sokmillió tagját átfogó és tömörítő tömegszervezetek, mozgalmak jelentős szerepet töltenek be államunk nemzetközi tevékenységének alakításában is. ezek a tömegszervezetek a nemzetközi élet valamennyi fő kérdésében a magyar társadalom legszélesebb rétegeinek állásfoglalását juttatják kifejezésre.

a nemzetközi helyzet kiéleződött, súlyos és veszélyes - hangsúlyozta kállai gyula -, az egyesült államok eddig nem tapasztalt mértékben növeli a katonai kiadásokat. a korlátozott atomháború lehetőségének meghirdetése riasztó jele annak, hogy az egyesült államok saját biztonságát úgy véli megóvni, ha európát - benne szövetségeseinek területét - kívánja hadszíntérre változtatni. mintha az óceán tulsó oldalán nem tudnák, hogy a technika mai szintjén a korlátozott atomháború teljes képtelenség, hiszen ezeket a pusztító eszközöket a világ bármely pontjára el lehet juttatni.

a nemzetközi életnek ma nincs olyan kérdése, melyről - folytatta kállai gyula - a szovjetunió az egyenjogúság és az egyenlő biztonság szellemében ne volna hajlandó tárgyalni. ezért is kíséri nagy érdeklődéssel a magyar közvélemény a szovjetunió és az egyesült államok képviselőinek a napokban genfben megkezdett tárgyalását.

pártunk szövetségi politikáját elemezve a hazafias népfrent országos tanácsának elnöke megállapította: a demokratikus nemzeti egység, az osztályszövetség megteremtése egyik meghatározója fejlődésünknek. korábban a társadalmi osztályok és rétegek szövetsége az esetek többségében csak egy-egy - ha mégoly fontos - politikai, társadalmi feladat megoldására irányult, például a felszabadulás után a romok eltakarítására, a termelés megindítására, a földreform végrehajtására; az ellenforradalom után a konszolidációra, a kollektív mezőgazdaság megteremtésére.

/folyt.köv./
12.20/a

- 25 -

MK

bkk.2./ az országgyűlés.....8.folyt./-a

később azonban a társadalmi osztályok és rétegek közötti kapcsolat egyre inkább tartós, a szocialista érdekeken nyugvó megbonthatatlan szövetségi viszonyra fejlődött. ma már ez a szövetség nem alkalmi jellegű, hanem mindennapos politikai, gazdasági és társadalmi tevékenységünk nélkülözhetetlen formája: átfogja és közös cselekvésre készíti az ország egész lakosságát. ennek megvan a maga nemzetközi jelentősége, hiszen a világ haladó erőinek összefogására, együttes fellépésére soha nem volt akkora szükség, mint éppen napjainkban.

a hazánkban élő nemzetiségekkel kapcsolatban kállai gyula megállapította, hogy azok a szocialista nemzeti egység fogalmába szervesen beletartoznak. hazánkban a teljes egyenjogúság alapján oldottuk meg ezt a kérdést, és továbbra is a helyes uton akarunk járni - hangsúlyozta - hiszen szerintünk ez teremti meg az erkölcsi-politikai alapot ahhoz, hogy a nemzeti-ségek a szomszédos népekkel való kapcsolatokban valóban a hid szerepét tölthessék be.

a nemzeti egység és nemzetközi tevékenységünk szempontjából nagy jelentőséget tulajdonítunk az állam és az egyházak viszonyának. ami ezen a téren hazánkban kialakult, történelmi jelentőségű. ez nemcsak helyes politikánk eredménye, hanem az egyházi vezetők reális magatartásának és népünk iránt érzett felelősségének is érdeme. az egyházak a jelenlegi nemzetközi helyzetben világszerte aktivizálódnak. ám nem mindegy: milyen alapon, milyen cél érdekében. a magyar egyházak vezetői erre már régen választ adtak: a szocializmus, a társadalmi haladás, a népek közötti béke és barátság mellett kötelezték el magukat. az egyházak ilyen állásfoglalásának nemzetközi szempontból is nagy a jelentősége.

a lengyelországi eseményekkel kapcsolatban a hazafias népfront elnöke hangsúlyozta: népünk egysége abban is kifejezésre jutott, hogy ezek megítélésében mindvégig következetes, elvi állásfoglalást tanúsított. közvéleményünk egyetértését fejezi ki népköztársaságunk vezető testületeinek nyilatkozatával.

/folyt.köv./
12.30/a

MK

bkk.2./ az országgyűlés.....9.folyt./-a

a magyar nép egyetértéssel fogadta a szükségállapot bevezetését, azt, hogy a lengyel kormány - a néptől kapott megbízatása alapján - a szocialista vívmányok, a nemzeti függetlenség és szabadság, a nemzeti lét biztosítása érdekében megtegye a szükséges intézkedéseket, a testvéri lengyel nép a válságot önerőből küzdje le. a szocialista erők határozott fellépése nyugaton sokaknak nem tetszik, nem is titkolják, hogy ellenintézkedésre gondolnak. de milyen jogon, milyen címen, hiszen a lengyel kormány maga akarja megoldani problémáit és ehhez elidegeníthetetlen joga van. népünk e nehéz órában is szolidáris a lengyel néppel és bizik a szocialista kibontakozásért küzdő erők sikerében és győzelmében.

a hazafias népfront, akárcsak a többi társadalmi és tömegszervezet, nemzetközi tevékenységét azzal a meggyőződéssel végzi, hogy a társadalmi erők mozgósításával a magyar népköztársaság általános és külpolitikai céljait segít megvalósítani - mondotta befejezésül kállai gyula.

/folyt.köv./

12.35/a

MK

bkk.2./ az országgyűlés.....10. folyt./-a

bartha tiber/ hajdu-bihar megye, 10 vk/ , a tisztán-

tuli református egyházkerület püspöke kiemelte: a magyarországi keresztyén egyházak és az izraelita hitközség belső meggyőződéssel támogatják kormányunk külpolitikáját. külpolitikánk - amint az expozé is meggyőzően bizonyítja - úgy szolgálja hazánk érdekeit, hogy ugyanakkor összhangban van a szocialista közösség és az emberi együttélés érdekeivel, a béke megőrzésének és a szociális igazságosság érvényesülésének követelményeivel. e hármas igény hazaszeretetből és emberszeretetből fakadó koordinálása az adott nemzetközi helyzetben életfontosságú; egyben a magyar külszolgálat politikai-erkölcsi értékjelzője is - hangsúlyozta a képviselő.

szólt arról, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzet - az egyházak értékelése szerint is - az emberiség történetében egyedülálló, példa nélküli időszak. azt pedig nem lehet eléggé tudatosítani az emberekben, a közvéleményben, hogy az emberiség a nyolcvanas években történetének legkritikusabb időszakát éli, amelyben halálos fenyegetést jelent egész planétánkra nézve a felhalmozott tömegpusztító fegyverek mennyisége. a világ valós helyzetét mindenkinek ismernie kell.

mi azt hisszük és valljuk - hangsúlyozta bartha tiber -, egyetértésben az expozéval, hogy a békének nincs alternatívája. viszont ezekben az években jelent meg az a megrendítő gondolat, amely azt próbálja kifejezésre juttatni és elhíttetni, hogy van: a korlátozott, a limitált nukleáris háború. ez az elmélet végveszélyt jelenthet, és kollektív öngyilkossághoz vezethet. a megrendítő tények ismerete nem hisztériát és pánikot kell, hogy ki váltson, ellenkezőleg: higgadt, nyugodt és józan cselekvésre kell ösztönözzön. minden erőt a béke megmentésére, a nukleáris katasztrófa elhárítására kell összpontosítani. ezt a higgadt, nyugodt és józan aktivitást tükrözi a külügyi beszámoló. örömmel állapíthatjuk meg, hogy kormányzatunk külpolitikájának, a szocialista közösségnek és azon belül a szovjetunió nemzetközi tevékenységének központi ügye a béke megmentése.

a magyarországi egyházak messzemenően támogatják e politikát - hangsúlyozta a képviselő.

/folyt.köv/
13.20/a

- 28 -

NK
15.
[Signature]

bkk.2./ az országgyűlés.....11. folyt./-a

a továbbiakban megemlítette, hogy a különböző nemzetközi egyházi testületekben sok magyar ember tölt be vezető szerepet: a keresztyén békekonferenciában, az egyházak világtanácsa, az európai egyházak konferenciája testületében és más szervezetben. a magyarországi római katolikus egyház - összhangban a pápa béketörekvéseivel - aktív szolgálatot végez a nukleáris katasztrófa elhárításáért vívott nemzetközi küzdelemben, határozott állásfoglalásaival. a napokban közölte a sajtó a püspöki kar felhívását például a genfi leszerelési konferencia tanácskozásaival kapcsolatban. a magyar katolicizmus jelentősen hozzájárul az európai katolikusok berlini konferenciájának tevékenységéhez. nem véletlen, hogy a lutheránus világszövetség soronkövetkező 1984. évi nagygyűlését a magyarországi evangélikus egyház vendégeként hazánkban kívánja megszervezni.

minden magyarországi egyház messzemenően részt vesz a magyar béketanács munkájában. a magyarországi egyházak ökumenikus tanácsának tagegyházai pedig a keresztyén békekonferenciával karöltve évenként megszervezik a hirosima-, az ensz-, afrikavasárnapokat és a leszerelési vasárnapot.

joggal lehet állítani, hogy a magyarországi egyházak nemzetközi béketevékenysége nem eredménytelen. a hetvenes évek végén, a hidegháborús légkör visszatérével nyilvánvalóvá vált, hogy a világ-keresztyénség legmagasabb szintű képviselői és grémiumai nem óhajtanak az agresszív hidegháborús kampányban részt venni; elhatárolják magukat attól. e tény arra vall, hogy nagy változás ment végbe a világkeresztyénség jelentős köreiből az elmúlt másfél-két évtized alatt az emberiség égető kérdéseinek, így a nukleáris veszély megítélésében is. ehhez a változáshoz a magyarországi egyházak a maguk szerény helyén és lehetőségeivel ténylegesen hozzájárultak és hozzájárulnak. ebben az összefüggésben is megállapítható, hogy ezt a hozzájárulást államunk és az egyházak közötti kiegyensúlyozott, jó viszony tette lehetővé, és teszi igazán hatékonyá, hitelképessé - hangoztatta a képviselő.

kelen béla /bp. 42. vk./, az esti hírlap főszerkesz-

tője bevezetőjében szólt azokról az okokról, melyeknek következtében a nemzetközi helyzet feszültsége fokozódott. a feszültség élezésére irányuló törekvésekkel szemben azonban jelentős ellenérők állnak, világszerte megmozdultak a tömegek, keleten és nyugaton egyaránt felélénkült a békemozgalom.

/folyt.köv./
13.25 rj

-29-

NK
15.
[Signature]

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 12. folyt./rj

mindez érthető és indokolt: sok-sok millió ember nem akar ismét a hidegháború dermesztő légkörében élni. hazánkban sem ismeretlenek az átfogó tömegdemonstrációk - mondotta a képviselő, és utalt a különböző szolidaritási akciókra, béke- és barátságai hónapokra, a számos beszélgetésre, vitafórumra, melyek nap mint nap sok érdeklődőt vonzanak a nemzetközi kérdésekről folytatandó eszmecserékre.

közvéleményünk - mondotta kelen béla - nem közömbös a nemzetközi szintér egyetlen részlete iránt sem, de vannak olyan területek, amelyek különösképpen foglalkoztatják. ide tartozik az az aggodalom, amellyel a testvéri lengyelország hosszantartó válságát kísérté. a hír a nemzeti megmentés katonai tanácsának megalakulásáról, a rend és fegyelem helyreállítására tett intézkedésekről lengyelországban, a szocializmushoz hű erők cselekvése - bizakodással tölt el valamennyiünket. azóta drámai fejleményekről is érkezett jelentés. a mi népünk is átélt történelmi katalizmát, de felelősséggel vállaltuk forradalmi vívmányaink megmentését felvilágosító szóval, fegyverrel és munkával. tisztában vagyunk azzal, hogy a gazdasági és társadalmi konszolidáció nehéz, hosszantartó folyamatnak ígérkezik lengyelországban. rendkívül fontosnak tartjuk, hogy lengyel barátaink határozottan elindultak nemzetük megmentésének útján. mi nem kívülállóként figyelünk a varsóból érkező hírekre, hanem mélyen átérezzük helyzetüket, és igaz ügyért folytatott harcukat. mindazok nevében, akik az elmúlt hónapokban aggódva kérdezték: mi történik, mi várható lengyelországban, most baráti, segítő együttérzésünket fejezhetjük ki.

kis ország vagyunk - mondotta befejezésül - , de erőnket meghatványozza, hogy a szocialista közösség tagjaként, a varsói szerződés és a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának tagállamaként politizálunk a nemzetközi porondon. e külpolitikai tevékenységünk sokoldalúsága erősítheti a hazafias népfrontban megtestesülő szocialista nemzeti egységet, amelynek egyik legfőbb tartalma, összetevője a béke.

/folyt.köv./
13.30 rj

-30-

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 13. folyt./rj

miután több hozzászóló nem jelentkezett, ismét puja frigyos emelkedett szólásra, hangsúlyozva: a vitában elhangzott észrevételek, értékelések hasznosan kiegészítették a kormány tevékenységéről szóló beszámolót. egyben arra is rávilágítottak, hogy a magyarországon tevékenykedő különböző szervek, szervezetek milyen sokrétű tevékenységgel segítik politikánk érvényesítését.

ezután határozathozatal következett: az országgyűlés puja frigyos beszámolóját a magyar népköztársaság kormányának külügyi tevékenységéről jóváhagyólag tudomásul vette.

a napirend szerint interpelláció következett: guba sándor

/somogy m. 3. vk./, a kaposvári mezőgazdasági főiskola főigazgatója arról kérdezte a közlekedés- és postaügyi minisztert, mit kívánnak tenni az aprófalvas települések közlekedésének javítása érdekében somogy megyében, hiszen - mint mondta - a megfelelő személyszállítás is egyik tényezője a falvak népességmegtartó képességének.

pullai árpád utalt arra a hivatalos statisztikai adatra, hogy jelenleg a volán országosan 236 autóbuszszal a helyközi tömegközlekedés 62 százalékát bonyolítja le, s 38 százalék a közületi autóbuszok részesedése a személyszállításból. a kormány - mondta - nem kezeli mostohagyermekként a közlekedés szempontjából sem somogy megyét: magyarországon ezer lakosra átlagban 396 hely jut az autóbuszokon, somogyban 417; a buszok kihasználtsága országosan 40, somogyban viszont 34,1 százalék. 1981-ben a kormány a somogy megyei közlekedés támogatására 55.5 millió forint költségvetési támogatást biztosított. gondként inkább azt említette, hogy somogy megyében indokolatlanul sok - mintegy 330 - közületi autóbuszt tartanak, egyenként 8-60 férőhellyel. a menetrendszerű közlekedésbe azonban csak három ilyen buszt sikerült bekapcsolni. a kormányzat mindemellett - s itt a miniszter elismerte az interpelláció jogosságát - folyamatosan foglalkozik az aprófalvas települések közlekedési gondjainak megoldási lehetőségeivel. módosítva egy korábbi rendelkezését, a kormány nemrégiben lehetővé tette, hogy a közületi autóbuszokkal külön engedély nélkül mások részére is végezhető közületi személyszállítás.

/folyt.köv./
13.50 rj

-31-

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 14. folyt./rj

egyébként rövidesen a gazdasági bizottság elé kerülnek a közúti autóbuszok jobb kihasználtságára tervezett intézkedések. az elképzelések között szerepel, hogy a közúti autóbuszok üzemeltetői gazdaságilag is érdekeltek legyenek a menetrend szerinti személyszállításban. szorgalmazni fogják szállítási közösségek létrehozását is. kedvező tapasztalatok alapján említette a miniszter azt is, hogy tervezik kiterjeszteni a megyei szállítási tanácsok jogkörét az áruszállításról a személyszállításra is. befejezésül kérte a miniszter: az interpellációban felvetett gond megoldásában a jövőben mindenütt nagyobb és elszántabb módon, szervező munkával igyekezzenek hasznosítani a helyi kezdeményezéseket, mert ebben kifejezésre jut az elfogadott költségvetés szelleme, hogy gazdaságosan, ésszerűen, célszerűen - közösen, nagyobb odafigyeléssel és közéleti érzékenységgel - kell megoldani a problémákat; ne csak ezek feltárásában, hanem a cselekvésben is legyünk közösek.

guba sándor kapott ismét szót:

a miniszteri választ nem fogadta el, kérte, hogy az általa felvetett témára újból térjenek vissza.

az országgyűlés pullai árpád választ szavazattöbbséggel tudomásul vette.

a parlament téli ülészsaka, - amelynek második napján a tanácskozás elnöki tisztét felváltva péter jános és apró antal töltötte be - az országgyűlés elnökének zárszavával ért véget: apró antal kellemes ünnepeket, eredményekben gazdag ujesztendőt kívánt a képviselőknek.

x x x

/folyt.köv./
14.00 rj

-32-

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....15. folyt./-a

az országgyűlés pénteki munkanapja dióhéjban:

pénteken péter jános elnökletével kezdődött az országgyűlés téli ülészsakának második napja.

először puja frigyes külügyminiszter beszámolója hangzott el a kormány külpolitikai tevékenységéről.

felszólaltak:

darvasi istván/bp.19.vk/, a magyar hirlap főszerkesztője, a külügyi bizottság titkára,

kállai gyula/hajdu-bihar m. 1.vk/, a hnf ot elnöke,

szünet után apró antal elnökletével folytatódott a vita, amelyben felszólaltak:

dr.bartha tiber/hajdu-bihar m.10.vk./, a tiszántuli református egyházkerület püspöke,

kelen béla/bp. 42.vk/, az esti hirlap főszerkesztője.

puja frigyes válaszolt a vitában elhangzottakra, majd határozathozatal következett.

interpelláció:

dr.guba sándor/somogy m.3.vk./, a kaposvári mezőgazdasági főiskola főigazgatója interpellált a közlekedés-és postaügyi miniszterhez somogy megye aprófalvas települései közlekedésének javítása tárgyában.

az interpellációra pullai árpád közlekedés-és postaügyi miniszter válaszolt.

az országgyűlés téli ülészsaka befejezte munkáját.

x x x

az országgyűlés pénteki munkanapjáról tudósítottak: andai györgy, győri margit, mélykúti attila és tóth ferenc.

/folyt.köv./
13.55/a

-33-

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 16. folyt./rj

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a bkk. 2. /az országgyűlés../ hirre:

a 4. folyt. 2. bek. 3. sorában a szöveg helyesen:

..szerepel. külföldön tárgyaló képviselőink...

ua. 3. bek. 4. sorában a szöveg helyesen:

..életével ismerkedő, a gondolkodó...

a 6. folyt. 1. bek. 3. sorában a szöveg:
..nemzetközi szervezet az, amelyben...

a 7. folyt. 2. bek. 5. sorában a szöveg:
..véli megóvni, hogy Európát - benne...

a 10. folyt. 1. bek. 3. sorában a szöveg:

..és az izraelita hitközösség belső...

a 11. folyt. 2. bek. alulról 6. sorában a szöveg:

..a maguk szerény helyén és...

a 12. folyt. 4. sorában a szöveg:
..akciókra, béke- és barátsági...

a 13. folyt. 1. bek. 3. sorában a szöveg:
..kiegészítették a kormány külpolitikai tevékenységéről szóló...

a 15. folyt. 12. bek. 3. sorában a szöveg:

.. a közlekedés- és postaügyi miniszterhez somogy...

/mti/

--

14.20 rj

- v é g e -

- 34 -

bel

- 55 -

1981. 12. 18.

sb0073 4 800 mtib2059

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1 rész/

1981. december 18. -

sb0001 előjegyzéses vásárlások /1 rész/

sb0002 előjegyzésese vásárlások /2. rész/

sb0003 homok helyett műanyag

sb0004 magyar járművek

sb0005 skót angolnák a hortobágyon

sb0006 pályakezdők támogatása

sb0007 bálint sándor hagyatéka

sb0008 várbarátkör zrinyi-muzeuma

sb0009 nemzetiségi oktatás

sb0010 jelenről a jövőnek, fényképeken

sb0011 járhatók az utak

sb0012 üdvözlő távirat

sb0013 lottó nyerőszámok

sb0014 teríték kiállítás

sb0015 kisipari kézművés tanács alakult

sb0016 a malév egymilliomodik utasa

sb0017 népfront - társadalmi munka

sb0018 csillagvizsgáló kaposváron

sb0019 tanácsülés - miskolci...

sb0020 zelk zoltán - koszoruzás

sb0021 leleplezték német lászló...

sb0022 időjárásjelentés

sb0023 magyar vezetők levele t. 1. brezsnyevhez /1 rész/

sb0024 magyar vezetők levele t. i. brezsnyevhez /2. rész/

sb0025 a hétmilliomodik tonna szén

sb0026 nemzetiségi klubhálózat

sb0027 heves megyei tanácsülés

sb0028 könyvbemutató szentgotthárdon

sb0029 halálos baleset

sb0030 ki látta a balesetet?

sb0031 szirmai-alapítvány

sb0032 kitüntetés

sb0033 elhunyt antonovics gézáné

sb0034 az országhpz fenyőfája

sb0035 kulturális centrumok komlón

sb0036 igazságügyi tanácskozás

sb0037 budai közp. ker. bíróság

sb0038 eredményes esztendőt zár...

sb0039 ülést tartott a kneb

sb0040 szabadkai képzőművészek

/folyt/ ig hgy

21.26

181281 1397

--

sb0074 4 180 mtib2060

mai belpolitikai híreink tartalomjegyzéke /2.rész/

1981. december 18. -

sb0041 szövsz elnökségi ülése /1.rész/
 sb0042 szövsz elnökségi ülése /2.rész/
 sb0043 aranyvasárnapi előkészületek /1.rész/
 sb0044 aranyvasárnapi előkészületek /2.rész/
 sb0045 orvosetikai helyzet
 sb0046 nemzetközi tanácskozás /1.rész/
 sb0047 nemzetközi tanácskozás /2.rész/
 sb0048 fenyőfaünnepség a parlamentben
 sb0049 szerkesztőségek figyelmébe!
 sb0050 nyolctonnások klubja
 sb0051 fotókiállítás
 sb0052 toledói szerelmeseik
 sb0053 gorkij bemutató szegeden
 sb0054 karácsonyi koncert
 sb0055 időjárásjelentés
 sb0056 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /1.rész/
 sb0057 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /2.rész/
 sb0058 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /3.rész/
 sb0059 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /4.rész/
 sb0060 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /5.rész/
 sb0061 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /6.rész/
 sb0062 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /7.rész/
 sb0063 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /8.rész/
 sb0064 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /9.rész/
 sb0065 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /10.rész/
 sb0066 a népgazdaság 1981. évi fejlődése /11.rész/
 sb0067 megkezdődött a felsőoktatási /1.rész/
 sb0068 megkezdődött a felsőoktatási /2.rész/
 sb0069 megkezdődött a felsőoktatási /3.rész/
 sb0070 megkezdődött a felsőoktatási /4.rész/
 sb0071 jókai vigjáték békéscsabán
 sb0072 - bs0077-ig tükör
 sb0073 tartalomjegyzék /1.rész/
 sb0074 tartalomjegyzék /2.rész/

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános

szerkesztették: izsák erika
halasi györgy

/mti/ ig hgy

- v é g e -

22.08

181281 1656

-.-

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.008/4

Belföldi hírek

budapest, 1981. december 19. bel.

s z o m b a t

sb0001 4 150 mtib1001

fővállalkozási társulások/1. rész/ 1981. december 19. - az állami fejlesztési bank és 6 vállalat képviselői aláírták a transzinvest közlekedési rendszerek fővállalkozási betéti társulása alapító okmányát. a társulás lehetővé teszi, hogy az alapítók - az aszfaltútépítő vállalat, az állami fejlesztési bank, a betonútépítő vállalat, a ganz-mávag, a közlekedési és metróépítő vállalat, az utiber, valamint az út-vasutervező vállalat - egyesítsék erőfeszítéseiket közlekedési rendszerek fővállalkozásban történő létrehozására, az export gazdaságosságának növelésére. vállalkoznak utak, autópályák, repülőterek, vasutak, hidak, csatornák, alagutak, metrók építésére, komplett felszerelésére, külföldön önálló külkereskedelmi jog alapján. a társulás alaptőkéje 20 millió forint, melyhez a tagok egyenlő arányban járultak hozzá. a társulás fővállalkozási tevékenységét kislétszámú, körülbelül 20 szakértőből álló iroda látja el.

az állami fejlesztési bank közreműködésével immár az ötödik társulás alakult meg, ami azt jelzi, hogy a bank - hagyományos tevékenységén túlmenően is - egyre inkább bekapcsolódik az üzleti életbe. külföldi kapcsolatait és tapasztalatait, pénzügyi- jogi szakismereteit hasznosítva segíti a vállalatokat abban, hogy egyedi exportjuk helyett magasabb fokon, kulcsrakész létesítményeket, gyártórendszereket a korábbinál gazdaságosabban kínálhassanak eladásra.